

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile nefrancaute nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se returnează.
Inserațiile
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
SIRURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Max. Augenthaler & Emmerich
Leiser, Heinrich Schelak, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppalik,
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII. Erzsebet-körös).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarifar și Invo-
ială. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

(Număr de Duminică 24.)

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungarie:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dăruitul aceluși: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 130.—Anul LXXI.

Brașov, Sâmbătă 14 (27) Iunie

1908.

Un toast al Regelui Carol.

Un toast ținut de Regele Carol al României la Sinaia cu ocaziunea unui dejun ce l'a dat în onoarea șefului statului-major general austro-ungar, a făcut să se vorbească după mult timp earăși ceva despre raporturile politice și diplomatice dintre Austro-Ungaria și România.

Lumea se dedase să știe pe aceste două țări precum și casele lor domnitoare în cele mai bune și amicabile relațiuni. S'au mirat deci cu drept cuvânt mulți, înțelegând, că încheierea unui tratat comercial între aceste două state întâmpină așa mari dificultăți, încât s'a lăsat vorba că în timpul din urmă s'au încordat raporturile dintre monarhia noastră și România.

Toastul Regelui Carol servește acumă partizanilor bunei înțelegeri dintre guvernele dela București și Viena drept dovadă, că totuși nu se adevărește faptul încordării amintite, ci că dăinuiește și astăzi vechia cordialitate dintre domnitorii și guvernele ambelor state.

Șeful statului major austro-ungar feldmareșalul Franz Conrad de Hötzen-dorf, apropiându-se în călătoriile sale oficiale de granița României, a fost invitat de Regele Carol, dimpreună cu mai mulți oficiali superiori din suita lui, la castelul din Sinaia. Urmând invitării și vizitând pe Rege la Sinaia, acesta a dat în onoarea oaspeților un dejun. Cu aceasta ocaziune Regele Carol a ținut un toast plin de căldură și de simpatie pentru bătrânul împărat și Rege Francisc Iosif I.

De aci se deduce, că tradiționalele raporturi amicabile între cele două case domnitoare sunt neschimbate și neturburate. Intr'adevăr că deosebita căldură cu care a fost rostit amintitul toast, ce-l reproducem în întregul său la revistă, nu dă loc nici unei îndoeli desre aceasta. Dar aici am

ajuns la un punct care, pe lângă ne-tăgăduita amicitie ce există între bătrânul nostru Monarh și Regele României, ne face totuși să ne întrebăm cu oare-care nedumerire, cum vine, că cu toate aceste escelente raporturi dintre suverani, există azi totuși de fapt, dacă și nu e mărturisită pe față, o încordare destul de mare între România și Austro-Ungaria atât pe teren etnic-politic cât și pe teren economic.

Insăși foile inspirate de guvernele austro-ungare, recunosc acum că'n adevăr mersul negocierilor tratatului comercial între Monarhia noastră și România nu e de loc îmbucurător. Prospectele pentru o înțelegere și o încheiere grabnică sunt slabe. Până acuma se poate zice, că nici nu s'au început negocierile pentru tratat, iar cauza piedecilor ce se pun raporturilor economice între aceste două state, sunt agrarianii, cei din Ungaria nu mai puțin ca cei din Austria, cari au o mare înriurire asupra guvernelor dela Viena și dela Pesta. Ba una din foile amintite se teme ca nu cumva aceste dificultăți economice ce se fac României să influențeze în chip ne favorabil chiar și asupra raporturilor politice dintre state.

De altă parte se știe, și nu mai trebuie să explicăm, că din cauza politice de maghiarizare forțată îndreptată în contra elementului românesc din țările coroanei Sf. Ștefan, nu se poate înciripa o apropiere între populațiunile ambelor țări, ci dăinuiește mai departe o suspiciune care adeseori face ca ele să se privească cu ochi dușmani.

Cum se poate pune în conso-nanță această stare de lucruri cu strânsa amicitie dintre domnitori? Ar fi aproape o enigmă dacă nu am ști că ambii acești domnitori s'au câștigat renumele de a fi cei mai constituționali, de unde vine, că lasă toată libertatea de mișcare guvernelor lor cari,

cum vedem, nu totdeauna țin samă de strânsele legături prietenești dintre împăratul Francisc Iosif și regele Carol. Ceeace despre puvnului ungar se poate zice cu toată siguranța.

Ori cum ar fi însă, e aproape de mîntea omului, că legăturile de prietinie între Monarhia noastră și România, cari se zic și tradiționale, nu pot fi cu adevărat trainice, decât numai atunci când își vor avea rădăcina în bunavoința, buna înclinare și simpatiile dintre populațiunile țărilor. Poate sosi un moment, când va fi mare lipsă de aceasta și de o parte și de alta. La asta ar trebui să se gândească cu deosebire cei ce sunt azi la cârma Ungariei!

La jubileul „Gazetei“.

București, 12 (25) Iunie 1908. — Abonatul „Gazetei“ dela 1882 Vă do-rește ani mulți și fericiți pentru a lucra înainte spre binele și propăși-rea românismului. Suma de 20 (două-zeci) Lei alăturată este pentru fondul jubilar. Să trăești frate Aurel.

A. Henjescu.

Zlatna, 12 (25) Iunie 1908. — In amintirea neuitatului amic și fost partaș în suferințele și lipsesele vieții timp de aproape 6 ani, Traian H. Pop, — trimit suma de 5 (cinci) coroane pentru fondul jubilar al „Gazetei“.

I. Crișan.

Nușfalău, tractul Becleanului, 1908. — Venerabilă Redacțiune! Meritul conservării neamului românesc unii dintre învățați și atribues bisericeii, alții femeii.

Toate frumoase! Ceea-ce însă nu poate cădea sub discuție, este: că bunăstarea unui neam o întemeiază exclusiv numai acei oameni născuți în castel ori în coliba țărănească, cari „fac“ și „învață“; pentru că după toate legile existente: „singurătatea virtutea din fapte bune are dreptul la stimă și nemurire“....

Pentru bunăstarea mult încercatului

neam românesc vreme de 70 ani Te-ai luptat dragă „Gazetă“ cu instinct de vultur, cu sete de cerb, cu resemnare de corăbier pe marea viforoasă și cu eroismul „Sentinelii Române“!

Pe Tine Te urmăim, fi în etern farul nostru mândru conducător! Aceste și le dorește încăruntitul Tău cetitor și neînsemnatul gregar

Preotul Ioan H. Boteanu.

Brașov, 25 Iunie 1908. — Dimpreună cu felicitările mele călduroase pentru prosperitatea „Gazetei“ noastre iubite, trimit suma de 10 (zece) coroane, pentru fondul jubilar al „Gazetei“.

Eugen Precup,

lăcătuș artistic și instalator.

Iclânzel, Ianuarie 1908. — „Gazeta“ s'a născut cu vre-o 10 ani înainte de deviza: Libertate, Egalitate și Frățietate, ce răsuna în Europa întreagă. Si „Gazeta Transilvaniei“ încă și-a avut rolul ei pe acele timpuri de deșteptăciune. Și luptă cinstită a purtat pentru trezirea poporului român. Știm din istoria „Gazetei“, cine erau bărbații, cari răspundeau știință și lumină prin „Gazetă“. Erau George Barițiu, Andrei Mureșianu și Iacob Mureșianu, iubitul D-voastră părinte. Acuma o vedem atât de bine condusă de 30 de ani. Dea Dumnezeu, ca încă un șir lung de ani să o conduceți spre fericirea și mângăjerea poporului român.

Dumitru Iclânzan,

econom.

Pentru fondul jubilar au mai contribuit: Iuliu Maxim, preot, Vârmez, 1 cor., George Moșoiu, Zărnești, 5 cor., Ioan Munteanu, lemnar în Bocșa-montană, 2 cor. 20 bani; Nicolau Macrea, proprietar și cassarul „Agricolei“, Huniedoara, 1 cor. 50 bani, Mih. Ganea, preot, Viștea inf. 50 bani.

D-nii Dr. Izidor Marcu și Stefan Roșianu, din Blaj au dăruit 50 de exemplare din cartea d-lor „Alcoolismul“, apărută în Blaj 1907, cu destinațiunea ca banii ce vor intra după vânzarea lor la librăria noastră, să se dea la fondul jubilar al „Gazetei“.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Arthur Chossérian.

Casa din Hiatzu.

Trad. de M.

Bai! Bai! Bai!... E glasul grav și trăgănat al păzitoarei de vaci... și glasul acesta, și clinchetele ușoare ale clopotelor din munți par a-și răspunde, a-se înțelege...

Primăvara cântă din toate părțile, cu pasările în frunzișul proaspăt al copacilor; cu pârăile mai limpezi, cu copiii cu răsul mai răsunător, cu firea întregă care tresaltă, beată de raze, înecată în lumină!

Am urcat colina de smarald, spre o casă bătrână durată în vârful ei, care mă atrage prin aerul ei mișcător de trecut... Stau pe trunchiul unui stejar uriaș răsturnat de furtuni, și contemplan ochii mei caută să străbată dincolo de vremuri...

Bai! Bai! Bai! Și aci lângă mine, în liniștea livezii, clopotele răspund abia auzit, pe când ascult iarba jeluindu-se sub dinții harnici ai vacilor — frumoasele vaci albe cu ochi mari blânzi.

Pe coasta colinei sunt livezi de pomi, peste cari soarele surâde luminos, sunt căsuțe albe, de un alb strălucitor, e trifoiu roșu; și ca un circ gigantic muntele pierdut în neguri își întinde zidul lui protector în jurul acestei țări bătrâne.

La cincizeci de metri dela mine, casa bătrână se înalță strașnic: deasupra fațadei sale înclinată se respiră uriașe mlădite de viță sălbatecă, și obloanele de un verde spălăcit de vreme, sunt închise.

Pe intrare se vede încă, aproape ștearsă, o inscripție în limba bască, și o foarte veche dată: 1622. Un zid scund, pe care cresc mușchi, înconjoară grădina și pare a se prelungi de cealaltă parte ca să formeze o terasă.

O nespusă melancolie apasă peste toate cele, o liniște de mormânt ce învâluie, și amintirea unei vechi locuințe natale, în care ani se strecură, anii copilăriei, îmi strînge cu durere inima...

Mă ridic instinctiv, mă îndrept spre casă, fără să mă gândesc o clipă că ar mai putea încă să mai adăpostească pe cineva, atât pare de părăsită, și când îmi pun mâna pe ușă, niște pași în urma mea, mă fac să-mi întorc capul.

E păzitoarea de vaci, cu bățul ei în urmă, cu picioarele goale, și fața ei înflorită în zămbet uimește, întrebă și surprinde! E de sigur tare rar să vezi un străin prin paraginele acestea de îndată, cu aceasta buna credință a Basilor, cari cred că toată lumea trebuie să le înțeleagă limbajul lor milenar, mi-adresează cuvântul, căutând să-mi explice, de bună samă, că ea-i păstorită, apoi se oprește scurt, cu un aer de desamăgire, văzând că fără îndoială, eu nu înțeleg.

Cu toate acestea, prin semne a înțeles repede că voesc să intru, și după o

mimică de nedescris, în care espreia feței sale traduce rând pe rând tristețea și spaimă, ea prinde printre firele viței sălbatece, o cheie uriașă, și deschide o ușă, aproape cu oarecare reculegere.

Oh! neexprimabilă impresie a caselor pustii! Mirosul de trecut, răceala zidurilor, cenușa vechimei care acopere totul...

Mișcătoarea priveliște a odăițelor întunecoase și a scaunelor cu lemnul sfredelit de carii, așezate în lungul zidurilor, și în mijloc, masă rotundă de care pare că se sprijină încă umbra ușoară a unui strămoș!...

Petecile de perdea de culoare supărătoare, picturile naive de deasupra oglinzilor îngrite în cari s'au reflectat, fără îndoială, fețe frumoase de tinere fete, și fericite chipuri de mame, de vre-o treisute de ani încoace!... Bucuria și jalea pe cari le-au cuprins zidurile acestea, amintirile murinde ale oaspeților cari s'au perindat între ele...

Bătrâna țărancă merge liniștit, și se oprește în fața unei uși mari, par'că îndoindu-se dacă e potrivit s'o deschidă.

Atunci își începe iarăși mimica de adineaori, dar acuma și mai măhnită... iar eu înțeleg, că în odaia aceasta, trebuie să se fi întâmplat vre-o dramă, și că de atunci, casa a fost părăsită pentru totdeauna!

Și ea deschide: o priveliște de necrezut, ceva turburător și aproape de neînțeles.

S'ar putea zice, dacă culoarea neutră

care a confundat toate culorile în această nuanță de cenușă și de praf, s'ar putea zice un saloa care era locuit până acum o oră.

Fotolii vechi, în lemn curat de ci-reș, sunt împraștiate în odăie, ca și cum ar aștepta acuma pe cei ce vor să discute împreună; cărți foarte vechi îngălbenite stau deschise pe mese, și, în vase naive în formele lor, buchete de flori de câmp s'au uscat de douăzeci de ani, se pare, căci păstorita își ridică de două ori cele zece degete, mereu cu aceiași ochi da tristețea!...

Pe niște meșcloare scunde, lucrări începute sunt încă prinse cu ace îngroșate de rugină, — iar portretele vechi ale strămoșilor caută de pe ziduri scaunele acestea pe care șezuseră odinioară, cărțile acestea pe cari le răsfoiseră, și a căror durată s'a perpetuat dincolo de durată lor omenească.

Și mirosul ușor închis în odaia aceasta: parfum de cufere de lemn mirositor, cutioare de Santal, flori de odinioară, leventică și rosmarin, purtând încă, în îmbalsamarea lor murindă, amintirea acestei întregi vieți apuse.

Stau o clipă în fața ferestrei duble în format de pătrat mic, ea pare deschisă asupra întregii țări Basce, cu impunătoarea sa înșurire de văi, cu turnurile ei pătrate înconjurate de cimitire pline de soare, cu ale lor stranii pietre de mormânt, cu inscripțiile lor misterioase și cu minunații lor chiparoși, mari ca niște chiparoși din Orient!

Și cu toată gloria aceasta de lumină,

Revista politică.

După votarea proiectului privitor la învățământul gratuit *dieta* a început Vinerea tr. cută *desbaterea proiectului de lege despre darea de alcool* (vinars). Acest proiect a stârnit o mare nemulțămire, fiindcă prin el se urcă în mod însemnat darea, pe care o au s'o plătească micii producători de vinars. Din cauza aceasta și-au ridicat cuvântul în dietă numeroși deputați, cerând să nu se știrbească interesele oamenilor săraci și protestând în contra proiectului.

Dep. socialist *Mezöffi* spuse că în Ungaria elementul susținător de stat sunt singuri numai oamenii bețivi, pentru că pe urma lor se încasează cele mai mari dări, așa că statul ar trebui să le fie recunoscător pentru aceasta. Acum se scumpește alcoolul și țărănul o să se inee în nevoi. În Ungaria consumarea de alcool este o cestiune de viață. Cine va consuma cantitatea enormă de alcool? Poporul maghiar! Prin urmare și cele patruzece de milioane coroane, cari vor încurge mai mult la venitele de până acuma, pe baza noului proiect o să le plătească tot poporul maghiar. Așa crede, că suma aceasta este menită pentru urcarea contingentului militar. Cere ca omul sărac să-și poată ferbe rachiul pentru trebuințele sale casnice — scutit de dare. Nu primește proiectul. În același sens vorbesc și croații *Modrušan* și *Lorkovics*. Dep. *Nagy György* face propunerea ca *dieta* să dea vot de neîncredere guvernului pentru știrbirea intereselor producerii rachiei în regie mică, prin ce s'au știrbit și interesele oamenilor săraci. Dacă are guvernul lipsă de atâtea milioane, introducă darea de pământ progresiv și vor eși la iveală milioanele trebuincioase, dar nu bage mâna în buzunarele oamenilor săraci, cari și așa o duc destul de greu. Nu primește proiectul. Dep. naționalist *V. Damian* se declară din capul locului în contra proiectului, care vatamă atât de greu pe micii producători și care proiect este menit a mări neindustrializarea între oameni. Prin multe nevoi, au mai mers ca omul sărac să-și facă singur beutura sa zilnică curată, de acum încolo nici aceasta nu se mai poate. Unde vom ajunge? Măne poimâne o să ne trezim și cu o dare pusă asupra apei! Face propunerea ca cu privire la micii producători să se mențină legea de până acum. Nu primește proiectul. Dep. Dr. *I. Maniu* crede că prin distribuirea contingentului de producere al alcoolului guvernul va răsplăti servicii de cortesire. Proiectul nou vatamă interesele

cu toată scântelarea aceasta de lumină-tara aceasta își păstrează mereu aceiași melancolie, aceiași neînțeleasă tristeță care se înalță din florile primăverii, ca din ierburile târziu ale toamnei! Puțin câte puțin, fără să pot rezista, o toropeală plăcută ne cuprinse; — bătrâna a dispărut. Inapoiindu-se la turmă, de bună seamă, și neînvinga ademenire a acestui întreg trecut mă fură...

Supt fereastră, bătrâna grădină se îmbalsamează cu florile ei vechi, crini și mixandre, trandafiri acoperite cu mușchiu.

După amiaza e caldă, — e Duminecă; și clopote triste sună pe câmp, unde lucesc plugurile părăsite... și supt umbra slabă a iasomiei centenare care aleargă în jurul zidului, eu visez... visez și eu la un trecut sgomotos încă la pragul vieții mele de față... Imaginile mărețe ale acestui altădată, strălucesc în același soare, care le lumina în trecutul lor de față.

Zgomotele familiare revin în tăcerea aceasta, în apăsarea aceasta de după amiază, când mă întorc în legănătoarea mea lăncezeală la anii aceștia de copilărie trecută, nestrămutat, zi de zi, legat de înșurirea clipelor...

E casa părintească în care m'am născut, în care au apus generații de străbuni.

Era într-o Duminecă de vară ca a-

cultivătorilor de prune. Prin darea mare nu se va reduce consumarea de alcool, pentru că alcoolul este o condiție de viață pentru muncitorime. Propune ca proiectul să se ia dela ordinea de zi și guvernul să se îndrume a elabora alt proiect. Nu primește proiectul. În același sens a vorbit și deputatul *I. Suciu*.

În ședința de ieri (Joi) s'a primit proiectul în general cu mare majoritate. Contra au votat deputații disidenți, naționaliști și croați. Tot ieri s'a început și desbaterea specială.

Luni a fost primită în *audiență de Regele Carol al României o delegație de ofțeri superiori austro-ungari* în frunte cu șeful statului major al armatei austro-ungare *Francisc Conrad v. Hötendorf*. La masa dată în onoarea ofțerilor austriaci în castelul Peleş Maj. Sa Regele a rostit următorul discurs:

„Sunt foarte bucuros de a putea saluta, în mijlocul nostru, chiar în anul jubilar al Majestății Sale Împăratului și Rege, suprema voastră căpitănie, pe șeful de stat major și pe reprezentanții armatei imperiale și regale, și profit de acest plăcut prilej spre a închina în sănătatea Majestății Sale. Privim cu sinceră admirație asupra atât de binecuvântatei Sale domnii de 60 ani, și rugăm Pronia cerească să dăruiască Majestății Sale încă un lung șir de ani, în plină putere și sănătate, pentru fericirea credincioaselor Sale popoare și pentru bucuria noastră a tuturor care-I înconjurăm cu deosebită iubire și caldă afecție. Insuflețiți de aceste sentimente, să unim glasurile noastre în strigătul de: „Traiască Majestatea Sa Împăratul și Rege *Francisc Iosif I*-iu“.

În „Monitorul Oficial“ al României a apărut decretul, prin care se interzice până la noi dispozițiuni exportul nutrețului de tot felul, precum fân, paie, trifoi, lucernă și mei.

Din Constantinopol se anunță, că *atacurile Grevilor contra Românilor macedoneni au sporit în ultimul timp*. Acum câte-va zile, un elev al școlii de comerț românești din Salonic a fost asasinat. De asemenea activitatea bandelor în vilaetul *Monastir* a sporit. Mareșalul *Ibrahim-pasa*, fostul comandant al teritoriului de graniță turco-bulgar, a fost numit comandantul corpului trei de armată din Salonic și a primit instrucțiuni foarte serioase pentru represiunea bandelor.

ceasta, dar într'un oraș sgomotos, iar bătrâna noastră casă e așezată într'un cartier foarte vechiu, într'o stradă foarte strămătă, și care coboară spre râu, pe care plutesc corăbii simțind camforul și scorțișoara.

Prin fereastra odăii mele de copil, care se deschide spre un șir nesfârșit de acoperișe, sgomotul de afară îmi sosesc: mai întâi, o tăcere în stradă, turburată doară din vreme în vreme de pași grăbiți ai cutărui întârziat care se silește să ajungă pe alții plecați deja, ori foșnetul vre-unei servitoare care merge la slujba vecerniei.

Apoi, dincolo de acoperișe, ca un murmur de mare în creștere, un vuiet de voci omeneste, care pare a se ridica din locurile pline de praf, unde răsuna muzicele militare în căldura înăbușitoare.

Și sgomotele acestea cari mă umpleau de o tristeță neînțeleasă, stăruiau până în apus de soare, apoi, păreau din ce în ce mai îndepărtate, ca și cum multimea s'ar fi împrăștiat în direcții diferite... O impresie de liniște mă cuprinde, iar praful, sgândărit întreaga zi, recădea spre pământ. Noaptea cobora încet, împrăștiindu-se pe zidurile odăii mele, într'o învinețire, care cuprindea un lucru după celălalt și le confunda de îndată, — și în dosul ferestrelor întunecate din față, apăreau deodată, lumini.

In *Persia sunt la ordinea zilei mari turburări*. Majoritatea membrilor parlamentului persan s'au sculat contra șahului și l'au amenințat cu detronare, dacă nu va implini cererile lor. Din cauza aceasta șahul a ordonat trupelor sale să bombardeze parlamentul și să aresteze pe șefii mișcării revoluționare, ceea-ce s'a și întâmplat. În decursul bombardării orașului au fost ucise peste 200 persoane.

Jubileul „Gazetei“ în Brașov.

Una din cele mai mărețe manifestațiuni de însuflețire românească și dragoste frățească pe care le-a văzut vechiul centru cultural al Brașovului, a fost fără îndoială imposanta manifestațiune, ce-au făcut-o Români din Brașov și din „Țara Bârsei“ Dumineca trecută ziarului nostru și venerabilului ei director din prilejul jubileului de 70 ani al „Gazetei Transilvaniei“. Această manifestațiune rară și neuitată, la care au participat mii de Români, bărbați și femei, tineri și bătrâni, este o dovadă frumoasă, că în sufletele Românilor din Țara Bârsei trăește încă viu focul însuflețirii sacre și sentimentul de recunoștință și iubire față de luptătorii de pe vremuri și de astăzi, cari prin 70 ani de zile au muncit la această foaie, sădind prin scrisul lor în sufletele setoase ale poporului nostru sentimentul de jertfă și dragoste față de limbă, lege și neam.

Pentru ca și cetitorii numărului nostru de Duminecă să aibă cunoștință despre această măreață manifestațiune, lăsăm să urmeze aici raportul nostru amănunțit:

Deputațiunea Românilor din Brașov și jur.

La orele 11 1/2 s'a prezentat deputațiunea fruntașilor din Brașov și împrejurime în locuința d-lui *Dr. A. Mureșanu*. Din deputațiunea imposantă, condusă de d-l advocat *Ioan Lengeru*, au făcut parte toți fruntașii Brașovului și din împrejurime în număr de peste 50.

Au fost reprezentate: congregațiunea comitatensă și reprezentanța orașului, corpurile didactice dela școlile secundare, comerciale și primare, reprezentanții comercianților și meseriașilor români, advocații români din Brașov, preoțimea și reprezentanții poporului românesc din Brașov și comunele învecinate.

În numele acestei impuitoare deputațiuni a luat cuvântul d-l advocat *Ion Lengeru*, rostind următorul discurs însuflețit:

Stimate d-le Redactor!
Suflet viu al „Gazetei“!
Stimate Amice!

Români din orașul și comitatul Brașov se prezintă spre a-ți aduce omagiile lor din incidentul jubileului de 70 de ani

Clipa aceasta este pentru mine una din acelea, pe cari nu le pot uita, care simțiam, fără să înțeleg atunci, îngrijirea aceasta, care cuprinde aproape pe toate ființele când vine noaptea...

Oh! tristeța unor anumite zile de copilărie, în singurătatea acestei odăite, în care întărziam aproape împotriva voinței mele, cotit în fereastra aceasta deschisă, cu ochii pierduți pe deasupra acoperișelor vopsite în verde, într'o visare curioasă și prea adâncă pentru creerul meu de copil!

Același soare ardea mai adineaori crinii, și înroșește în curând bălțile în care plânge trestia, el le-a luminat cu o melancolie așa de naivă.

Copilărie de ieri! Mormânt de mâne! În zăgazu care vă desparte, amintirea omenescă n're vremea să uite ceva, iar florile acestea, pe care le împurpură acest soare de crupuscul, le-am cules cu brațul în visul meu de odinioară, care mă părăsește abia atuncea, când mă trezesc ca să visez la acelea, cari împodobesc mormintele...

Sufletul meu, deslântuit din încăturașarea trupului pentru o clipă, se reîntoarce deodată la el și pentru o clipă, îmi pare că văd lumină, care nu mai este, colori crepusculare, viață care apune.

Dar iată vine seara, — un inger în-

de existență ai jurnalului nostru „Gazeta Transilvaniei“ și al jubileului de 30 de ani de când Tu în persoană redigezi acest jurnal.

Spre a fi bine înțeleși de ce ne însuflețim atât de puternic de acești ani epocali, ne întrebăm, cum am stat înainte de acum 70 de ani, cum stăm astăzi după 70 de ani și ce influință a avut „Gazeta Transilvaniei“ asupra vieții poporului nostru?

Acum 70 de ani ne aflăm la începutul binisor înaintat al veacului al XX-lea, veac cu renume cultural. Mai cu seamă în ceea ce privește naționalismul, acest veac era cu deosebire chemat să pună în practică rezultatele revoluțiunii celei mari franceze, acest veac avea să realizeze roadele muncii udate cu sângele a milioane de oameni pentru ideile libertății, egalității și ale frățietății din veacul al XVIII-lea.

Trecuseră dară acele vremuri, când țărănul nostru trăgea la jug alături cu vita; încetaseră vremurile cari opreau poporul român de a-și trimite copiii la școală; ba pot zice, că nu se mai auzia nicăieri ca să se prescrie țărănului cum să se îmbrace și cu cari flori ale naturii să se împodobească. Idealurile libertății și ale egalității imediat după ivirea lor în Franța, ca prin sbor au atins și sufletele filor națiunii noastre, cari doreau a scăpa de jugul ce-i apasă.

A avut ivirea acestor idealuri de libertate cea influință, că fi aleși ai neamului și-au însușit principiile acelor idealuri euptate de popoarele culte din apus, și cu un simț de jertfă ne mai pomenit se hotărăse la anul 1838 să creeze un far luminos, care să scoată din întunec națlia românească, luminându-o pe toate terețele și dându-i povețele trebuincioase pentru toate relațiile vieții.

Neamul românesc din țările coroanei ungare, setos de bine, ascultând sfaturile și urmând stelei luminoase, s'a grăbit a se arăta lumii cele mari ridicându-și un monument identic cu al țarilor săi din apus, și-au ridicat monumentul din 1848 pe care l'au și sfințit prin sângele a 40,000 de fi ai săi.

Au arătat prin acest monument lumii celei mari, că aici în patria sa moștenită dela moși-strămoșii săi, deși înființată împreună cu ceilalți frați concetățeni de alte neamuri, totuși voește să trăiască cu numele său, cu cultura sa, cu limba sa, cu portul și obiceiurile sale, peste tot cu susținerea individualității sale române, ca factor al națiunii politice ungare, apărându-și patria sa Ungaria cu toate puterile fizice și morale întocmai precum moși-strămoșii săi și-au jertfit tot ce au avut mai scump pentru înființarea, apărarea și înălțarea patriei, împodobind prin faptele sale istoria patriei și eternisând gloria neamului și a vitei romane, ca element trainic întru susținerea statului.

Spre a-și statornici puterea de existență culturală-morală ca popor român, poporul român condus de lumina stelei ivite pe cerul la 1838, care l' făcea să-și vadă din fundul colibeii ascunse prin păduri, chiar obăsia nobilă din care se trage, s'a îngrijit de instituțiuni corăspunzătoare, și-a regulat biserica, care i-a fost totdeauna raziul și ocrotitorul vieții sale naționale și a impojobit-o cu miile de școlae populare, ce le susțineau din propriile sale puteri pentru de a-și îmbogăți mințea cu cunoștințele necesarii, pentru de a hrăni

depărtat începe concertul vespéral; ingerul acesta mai blând al serilor de vară.

Mă scol, ca să ies din casă, cutreer coridorul acesta mare întunecat deodată, și cum ies pe poartă, aud iarăși vocea păstoritei:

Bai! Bai! Bai! De partea cealaltă grajdul e deschis și în ușa lui, un Basc bătrân cu fața cioplită, cu un nas de vultur și cu o căutătură săgetătoare, stă drept și chiamă și el frumoasele vaci strălucitoare, le zice să între cu încredere: Bai! Bai! Bai!

În trecere, bătrâna îmi zâmbește. Ea înțelege numai decât că privesc la acest frumos cap de bărbat și îmi face semn, arătând spre el, și ridicându-și mereu degetele mâinii, arătându-se pe sine însăși în cele din urmă, că sunt căsătorit de patruzeci de ani!... „Gau orist“. Bună seara în limba bască.

Și ei intră amândoi: e ceasul odihnei pentru acei ce se opresc odată cu soarele și pornesc cu el deodată.

Rămân încă o clipă în fața acestui tablou de pace primitivă, de resemnare dulce, la sfârșitul apropiat de implicită încredere în destinele de dincolo de moarte.

adevărutul sentiment patriotic, adică ne-adormita dragoste către patria noastră iubită, care este și a noastră pentru că la înființarea și susținerea ei au contribuit moși-strămoșii noștri, cari ni-au lăsat-o moștenire nouă pe cum și noi vom lăsa-o moștenire fiilor, nepoților și strănepoților noștri dimpreună cu toată individualitatea noastră națională.

Dar cine a dat și dă putere de lumină acestei stele; cine o ține în continuu aprinsă de când s'a ivit ea pe cer?

Sunt fii poporului român cei mai aleși, cei mai gata de jertfă, cari n'au cruțat nici timp, nici ban, nici chiar sănătatea lor, pentru a nu lăsa ca această stea să înceteze de a lumina în continuu în cea mai curată lumină.

Nu ne este dat a ne putea închina tuturor mărețelor persoane, cari au contribuit la înființarea »Gazetei«, cu atât mai puțin la toate acele persoane, cari au contribuit ca »Gazeta« fără preget în tot timpul și în curată lumină să lumineze chiar și în cea mai ascunsă colibă a țărânului român. Nu, dureri! nu ne putem închina tuturor acestora, lui G. Bariț, Iacob și Andrei Mureșan etc. etc.

Dar avem în fața noastră sufletul de astăzi al acestei preamărite stele »Gazeta«

În fața noastră și a întregii națiuni române din Ungaria țini D-Ta aprinse flacăra ce dau lumina, de care se încălzeste prin »Gazeta« casa Românilor, fie el cărturar, negustor, meseriaș sau plugar bogat sau sărac, țini în viu foc aceste flăcări — sunt acum 30 de ani.

Știm ce muncă este aceasta, știm că e împreună cu viața de om: dar peste poate aceste trecem cu bucurie când vedem că poporul, luminat și el și condus de lumina răspândită, își înțelege pozițiunea, s'a deșteptat și se pune el singur la pândă ca să-și apere drepturile.

Știm că al D-Voastră este în mare parte meritul deșteptării. Ne prezentăm deci spre a Vă aduce omagiile noastre rugându-Vă să le primiți cu dragostea cu care Vi le prezentăm, zicându-Vă în numele nostru și al tuturor Românilor: Dea Dumnezeu ca »Gazeta« să lucească încă multe sute de ani, ca să poată fi far luminos și urmașilor noștri!

Înființătorilor le dorim odihnă de veci legându-ne înaintea lui Dumnezeu, că memoria lor vom păstra-o totdeauna vie în inimile noastre.

Iar D-Voastră, D-le Redactor, Vă dorim din inimă sinceră reînnoșare, putere de a fi far luminos pentru neamul românesc și mai departe. Vă dorim să trăiți la mulți ani sănătos și vesel, viața să Vă fie încununată de rezultatele dorite pentru neamul nostru mult cercat.

La discursul d-lui Lengeru, însoțit de puternice »să trăiască« ale celor prezenți, d-l Dr. Aurel Mureșianu a răspuns cam următoarele:

Stimaților Domni, iubitorilor frați!

Ceeace v'a adus la mine și ceeace a dat naștere manifestației d-voastră, călduroase și românești, este faptul existenței »Gazetei Transilvaniei« timp de 70 de ani aici în Brașov în mijlocul D-voastră.

Nu v'ați întrebat vre-odată de corelațiunea aceasta între »Gazeta« și Brașov? Acest vechiu centru de cultură cu viața și împrejurările lui a favorizat acum 70 de ani înființarea »Gazetei«. Și în tot timpul destul de îndelungat pentru începuturile culturii noastre românești, el a găsit aici un loc de stare și de scutire.

Ba s'a întâmplat, că și după ce forța împrejurărilor a silit pe neuitatul George Barițiu să treacă de aici la Sibiu și după ce a întemeiat acolo un alt ziar, »Gazeta« totuși a rămas neclintită căpătând ajutor prin venirea și intrarea mea în șanțul ei de apărare.

Ar fi putut acest ziar, ori cât de mult ar fi jertfit cei ce l'au condus, să dăinuiească atâtă vreme, dacă nu-și avea rădăcina în simpatia și încrederea neturburată, de care s'a bucurat în tot timpul din partea tuturor Românilor precum și din partea Românilor din Brașov? Aceasta simpatie și încredere tradițională, domnilor, este ceea ce v'a adus și astăzi aici și care, ori cât prin schimbarea vremurilor s'a părut de multe ori că s'au schimbat și înclinările unora dintre d-voastră pentru vechin direcția a luptelor naționale, reprezentată cu statornicie de acest organ de publicitate, totuși ei au revenit iarăși în momente însemnate și decisive la matca românismului propagat sub stindardul »Gazetei Transilvaniei«. Și iarăși ne-am regăsit și ne-am îmbrățișat ca frați adevărați, fiindcă unu și același este scopul nostru al tuturor, și fiindcă ori ce ar aduce soarta acestui popor mult sbuciumat, pentru el nu poate să fie altă scăpare decât

a-și apăra și a-și cinste limba și legea cu credință statornică și neînfrântă.

Această nzuință comună este și rămâne cea mai tare verigă din lanțul frăției noastre românești.

Pentru urarea plină de dragoste frățească ce mi-a făcut-o d-l Lengeru în numele d-voastră ca să conduc încă de aci înainte mulți ani ziarul, în a cărui frunte-stau, vă mulțămesc din suflet. Nu știu ce mi este scris în cartea sorții, dar după o muncă și stăruință atât de îndelungată, vă mărturisesc, iubitorilor frați, că mă simt ca și când m'aș fi reîntors dintr-o lungă campanie, — vulnerat. Buna prevedință dându-mi puteri nouă, le voi încorda și în viitor pe cât îmi va fi numai cu puțință pentru a servi marea cauză, căreia mi-am dedicat viața.

Și în acest moment sărbătoresc, iubitorilor frați, n'am o dorință mai fierbinte decât ca Dumnezeu să dea tărie și însuflețire adevărată urmașilor bunilor Români și marilor binefăcători și propagatori ai culturii române din Brașov, ca sub deviza comună »uniți în cugete, uniți în simțiri« s'ajungem zilele mai bune, după cari au oftat părinții și strămoșii noștri până la ultimul moment al vieții lor.

Să trăiți!

Între urările calde ale celor de față d-l Mureșianu a mulțumit fră-căruia în parte strângându-i mâna la despărțire.

Conductul de torțe.

Seara la oarele 8 s'a format în Piața Prundului un imponent conduct de torțe. Erau vre-o 300 purtători de torțe, cari urmați de 2—3000 Români, au traversat între strigăte de »Trăiască«, în frunte cu muzica orașului, străzile principale ale Scheiului și orașului, până în piață, unde se adunase o mulțime imensă de lume.

După ce conductul a înconjurat casa Sfatului, purtătorii de torțe s'au pus în jurul unui lung șir, începând dela locuința d-lui Mureșianu, până pe la mijlocul străzii Vămii. Mulțimea publicului s'a strâns în fața casei d-lui Mureșianu, situată în centrul pieței. Drept în față se azează muzica orașului, care, făcându-se liniște, a intonat puternicul marș jubilar al »Gazetei«, compus din incidentul acesta sărbătoresc de d-l prof. de muzică Iacob Mureșianu. După executarea marșului, care a fost primit cu aplauze furtivoase, și a unei frumoase увертури, părintele Dr. V. Saftu a adresat directorului nostru, care s'a ivit la fereastră, următorul discurs însuflețit:

Erate Aurel!

Nu îndrăznesc să te agrăesc altfel de frică, ca să nu te superi: Tu în toată viața ta, ia-i zis ori și căruia Român, fără deosebire, celui mai mare domn; ca și celui mai mic opincar: Erate!

Nici o să se poate un adevăr mai sfânt și o vorbă mai dulce decât asta: Pentru că noi, toți Românii, la un loc, domni și popor, suntem între noi frați buni din unul și același sânge; pentru că noi, toți frații Români, suntem în același timp fii nemuritorului împărat, Traian!

Azezați de el aici, noi, fii de împărat, cu toate grijile și năcazurile, cari le-am îndurat și le îndurăm de optsprezece veacuri, am fost și suntem cei mai credincioși fii ai patriei noastre.

Locuitorii băst nași ai acestui pământ sfânt prin siraiele de sânge al moșilor și strămoșilor noștri, ca cetățeni absolut conștii de toate datorințele, dar și de toate drepturile noastre, cum ne vezi am venit astăzi-seară înaintea ta cu făclile aprinse.

Fumul lor se înalță drept în sus spre cer, ca fumul lui Avel!

Am venit să te preamărim: Pentru că peste 30 de ani de zile, Tu, neînfrânt și neînfricat apostol al neamului nostru, și-ai stors sufletul tău nobil și inima ta curată în picăturile condeiului, care nu ți-a căzut din mână nici ziua și nici noaptea.

Ai veghiat ca o sentinela neadormită, într-o puternică apărare a drepturilor sfinte, cari se cuv'n mult cercatu ui nostru popor, într-unălțată ocrotire a celui mai scump odor, care-l avem noi pe lume, a mult iubitei noastre limbi românești!

Picăturile condeiului tău sunt tot atâtea miliarde de nestinse schinte, cari au străbătut adânc sângele tuturor fraților noștri!

Nu există putere omenească, ca să le scoată pe ele de acolo, de unde sunt și unde e locul lor!

Pentru această mare muncă primește și cu această ocazie adâncul nostru primos de recunoștință!

Fi convins, frate Aurel, că munca ta

a căzut pe pământ bun, că nu va trece multă vreme și va da rodul dorit!

Între inima ta și între inimile noastre s'a încheat un lanț puternic, pe care nici puterile iadului nu-l vor sfărâma!

Suntem hotărâți cu mie și mare, tineri și bătrâni, bărbați și femei, cu un cuvânt toată suflarea românească să-ți urmăm Ție în ce privește nefățărita dragoste de limbă și de neam!

Suntem firm hotărâți să ne apărăm cu toată puterea mult cercatul nostru neam și prea iubita și prea scumpa noastră limbă românească!!!

În această nădejde, care stă neclintită ca o stâncă de granit, îți zicem cu toții din toată inima noastră:

Trăiască între vrednici vrednicul nostru frate, Dr. Aurel Mureșianu!

Trăiască!

Trăiască!

Ultimele cuvinte ale oratorului au fost acoperite de nesfârșite urări de »să trăiască!« la adresa d-lui Dr. Aurel Mureșianu.

Făcându-se iarăși liniște, d-l Dr. Aurel Mureșianu a rostit din fereastră cu voce puternică următorul cuvânt des subliniat de aplauzele mulțimei:

Fraților! Adânc mișcat de manifestația voastră de dragoste, vă zic: Onoarea ce o faceți azi »Gazetei Transilvaniei«, neuităților ei conducători de pe vremuri și mie, se răfrânge asupra poporului nostru și este un prinos de cinstire adus națiunii române, pentru ale căreia mari idealuri de libertate, cultură și progres au muncit și au luptat 70 de ani neîntrerupt toți cei ce s'au grupat în jurul acestei gazete românești din Ardeal.

Și acești bărbați nu se restrâng la un cerc local, ori provincial, ci ei dela început, dela 1838 când a apărut mai întâiu »Gazeta de Transilvania«, s'au concentrat în jurul ei din toate țările locuite de Români, vestind prin condeiele lor epoca re-deșteptării naționale a Românilor.

Manifestațiunea d-voastră de față este dar, cum am zis, un omagiu adus tuturor luptătorilor pentru re-deșteptarea și cultura neamului românesc.

Mai are însă sărbătoarea jubilară de astăzi o însemnătate mare și deosebită pentru noi Românii din Transilvania și Ungavia, căci prin ea se pune o miezuină în lungul drum, ce am trebuit și trebuie încă de aci încolo să-l străbatem cu extraordinare jertfe și lupte, ca să ajungem la ținta urmărită și de părinții și propărintii noștri, la ținta emancipării noastre naționale.

Această miezuină dovedește totodată continuitatea în luptele noastre pentru limbă, naționalitate și deplină egală îndreptățire.

În strânsa legătură a trecutului nostru cu prezentul veți găsi, domnilor și fraților, vom găsi cu toții garanța cea mai tare și sigură pentru viitorul nostru ca popor, la care viitor — martor ne e Dumnezeu, — nu renunțăm și nu vom renunța nici-odată!

Fraților! N'am cuvinte destul de puternice spre a arăta mulțumirea adâncă, ce-o simt pentru cuvintele calde, eșite din inimă sinceră românească, ce mi-le-a adresat vorbitorul vostru, fratele și părintele mult prețuit; îl pot asigura însă, vă pot asigura pe toți, că dacă voiți avea zile, mă voi strădui a mă face vrednic și în viitor de iubirea voastră.

Ca încheiere vă doresc din suflet — Domnilor și Fraților — să aveți bucuria și satisfacțiunea de a vedea roadele bune ce le va aduce încă de aci încolo jertfa desinteresată depusă în timp de șapte decenii pe altarul națiunii noastre de bărbații, cari s'au înrolat sub steagul »Gazetei Transilvaniei«.

Să trăiți!

Terminând d-l Mureșianu, mulțimea

enormă a izbucnit în nouă și nesfârșite ovațiuni la adresa vorbitorului.

După aceasta conductul a defilat din nou în fața casei d-lui Mureșianu și încunjurând casa »Sfatului« a traversat strada Vămii până pe livadia Poștei, unde torțele au fost stinse.

Pe la oarele 10 seara câteva sute de Români s'au întrun't în grădina dela ote-lul Nr. 1, unde a avut loc masa comană. Mai mulți oratori, între cari d-nii Dr. Saftu, I. Lengeru, M. Brumboiu, P. Popoviciu și V. Branisce, au rostit frumoase toaste, relevând însemnătatea acestei mărețe festivități. Banchetul s'a sfârșit pe la oarele 12 noaptea ducând cu sine toți cele mai p'ăcute și frumoase amintiri.

Cum să cinstim memoria binefăcătorilor noștri.

Cojocna, 18 Iunie 1908.

Dacă creștinii cei vechi se îndatinau a ridica biserici pe mormintele martirilor, ce și-au vărsat sângele pentru credința tare în Dumnezeu, dacă pe piepturile generalilor viteji se pun cruci prețioase, dacă înaintea învingătorilor lumea ese cu triumf și cu dragoste și cu cântări de bucurie îi petrec la reședința lor — se cuvine și s'a convenit ca și poporul român gr. cat. și gr. or. din opidul nostru să-și aducă aminte nu numai la altarele bisericilor sale, ci și în alt chip să-și manifesteze aducerea aminte și mulțămita pentru faptele mari ale nemuritorului fondator Ioan condvu Olteanu, născut în Cojocna la a. 1845 absolut de gimnaziul ref. al Clujului la 1864 cu eminență, fost stipendist al Blajului și student la politehnicul din Viena, trecut în România și aplicat în serviciul de stat al Căilor ferate Române până la moartea sa întâmplată în 1890 în 4 August în orașul Galați din România și carele cu multă cruțare, și ca să poată strânge mai multă avere, nici nu s'a căsătorit, ci a pus ban lângă ban, până ce prin Testamentul său din Iulie 1890, a lăsat națiunii române o fundațiune de 100.000 lei sub administrarea și grija Asociațiunii transilvane pentru stipendii la tinerii români din Ardeal de ambe religii fără deosebire și ca ajutor și pentru cele 2 școli gr. cat. și gr. or. din locul său natal Cojocna, și cari se și folosesc din 1892 începând.

Despărțământul Cluj al Asociațiunii în frunte cu fostul lui Director Sp. Dr. Amos Frâncu încă prin 1906 au decis: ca pentru casele natale ale bărbaților mari și bine-meritați pentru bis. și școală, să se pună niscal table de marmoră comemorative cu inscripția numelui lor, ca posteritatea să cunoască cu pietate acele locuri sfinte, unde s'au născut și au crescut acele suflete nobile!

Așa s'au pus în Jucul-inferior pe casa natală a lui George Barițiu, în Gilău pe casa de naștere a lui Ioan Petran, fundatoarele, nu s'a uitat însă nici de fericitul fondator Ioan cândva Olteanu!

A sosit timpul binevenit! Premergând consfătuirea frățească între ambii parohi ai Cojocnei, am decis ca în ziua a II-a de Sf. Rosalii rom. a. c. să punem și noi cu poporul din Cojocna, tabla comemorativă pe casa de naștere a lui Ioan Olteanu.

După-ce cu săptămâni mai înainte s'a publicat însemnătatea acestei zile, în a 2-a zi de Rosalii, după finirea Sf. Liturgii în ambele biserici, — ambe popoarele cu parohii în frunte și cu prapori, și cu popoarele de ambe religii, în procesiune înălțătoare, s'au dus cântând cântări bis. acomodate, la casa fericitului Olteanu.

Aici s'a slujit sfințirea apei și s'a stropit casa și piatra comemorativă pusă pe perețele casei natale, și care poartă inscripția: Aici s'a născut Ioan Olteanu. S'a ținut un panegiric despre viața și activitatea fericitului rep. Olteanu, prin protopopul local gr. cat., apoi s'a ridicat părintele gr. or. Teodor Ciortea, ca unul carele de 36 ani păstorește aici, și din viața lui Olteanu estragând exemple în o cuvântare bine dedusă și potrivită, îndeamnă poporul ca să urmeze faptelor lui și în măsură mai mică, ajutorând școala și biserica, și-și vor câștiga și ei noala nemuritor în ceru și pe pământ!

După aceea s'a servit tot în fața locului parastas pentru sufletul fericitului Olteanu, și s'a statorit ziua 2-a de Rosalii pentru totdeauna, ca atunci să se servească parastas în ambele biserici pentru odihna sufletului repausatului Olteanu.

Despre actul acesta solemn s'a pregătit un »memoriu« în 2 exemplare și s'a subscris de inteligență și de popor, și s'a așezat în arhivele parohiale locale.

Poporul însuflețit s'a stropit cu apă binecuvântată, și s'a despărțit la ale sale plin de bucurie și aducere aminte.

Ioan Hațiegan,
protopop.

Veste bună din Ibașfalău.

Mediaș, 20 Iunie n. 1908.

Nimic mai frumos, nimic mai folositor, nimic mai nobil și mai demn de omul liber decât agricultura, esclama cu toată dreptatea străbunul nostru, marele și neîntrecutul orator Cicero.

În adevăr ce poate fi mai frumos, mai sublim și mai încântător, decât a sămăna regulat pe fiecare an, a încredința naturii acestesămănături, a le vedea desvoltându-se, înflorind, dând fructe și deja după un an de zile a avea și fericirea de a te putea bucura de roadele muncii tale. Nimic mai folositor decât a întrebuița și exploata forțele naturii, darurile ei, pe care mai adeseori le oferă gratuit. Toate darurile și bogățiile naturii n'ar avea însă aproape nici o atracție, nici un farmec, dacă ni le-ar oferi natura fără luptă, fără rezbel. Va trebui să știm mânău arma pentru a ne putea folosi de darurile naturii.

De altfel armele de luptă tot dânsa ni-le pune la dispoziție, și noi trebuie să știm numai să le alegem pe cele mai bune, să i le furăm și să profităm de ele. Știința fără încetare, caută a scoate din pământ cât mai multe produse cu mai puțină cheltuială. Încet, dar sigur, le înaintează prin toate greutățile, înlăturând toate piedecile până când învinge și pune la dispoziție omului mijloacele celea mai perfecte de a se folosi de natură și a scoate din ea cu înlesniri, din ce în ce mai mari, tot ce trebuie pentru viața și fericirea omului.

Dacă ne-am duce cu gândul într'un trecut nu tocmai depărtat, nu mai mult decât 100 de ani în urmă, am rămânea înspăimântați de cantitatea colosală produselor ce să scot astăzi din pământ, față cu cantitatea de atunci. Și aceasta deosebite nu se datorește numai faptului, că astăzi cultura s'a întins asupra pământurilor puștii pe atunci, din continențele nouă, ci și faptului, că prin mijloacele date de știință noi putem scoate astăzi din aceeași bucată de pământ cu mult mai multe produse decât s'ar fi scos atunci.

În adevăr popoarele celea mai bogate sunt acelea, cari au o agricultură mai înaintată și o producție mai abundanță. În ce stă bună starea înfloritoare a Franțezilor, Americaniilor, Englezilor, a noastră chiar, dacă nu în marile cantități de produse agricole? Când zic, produse agricole, înțeleg desvoltarea și perfecționarea agriculturii noastre precum și-a industriilor adnexe agriculturii, căci până acum unica armă economică ce împrejurarile, natura, originea noastră, etc., ne-au dat, este plugul. »Până la cucerirea altora«, ceea ce se face cu mare greutate, să căutăm prin toate mijloacele a-l perfecționa pe acesta. Să nu uităm, că poporul nostru n'are alte mijloace de existență decât plugăria și prea puțin adnexele ei, și lui i se cuvine o atenție cu mult mai mare decât aceea ce în genere i să dă. Cătră agricultură caută deci a ne îndrepta privirile și activitatea, căci acolo este temelia noastră, acolo este viitorul poporului nostru din această țară.

Românii din Ibașfalău și jur întruindu-se în ziua de 11 Aprilie 1908 în Ibașfalău la conchemarea vrednicului și de toți iubitul avocat Dr. Alexandru Morariu din Ibașfalău s'au convins, că unul câte unul plugarii nu o să mai poată lupta împotriva greutăților de tot felul, pentru că dările și alte date se înmulțesc din an în an, iar anii râi se succed unul pe altul amenințând viitorul plugarului român și tot odată și al nației cu nimicire, că în lumea comerțului domnește cea mai fâțise luptă pentru traiu. Concrenții numai să poată, te ruinează absolut fără nici o milă sau cruțare. S'a constatat totodată în aceasta intrunire, că răul, ce ne stă înainte, nu-l vom putea delătura decât prin însoțire, a-decă prin unirea puterilor, căci »unde-s doi puterea crește«. Și așa s'a pus baza însoțirii economice comerciale »Mugurul«.

Despre organizația acestei tovărășii, care urmărește scopul de a veni în ajutor poporului din aceste părți cu sfatul, cu pilda bună și după putință cu sprijin material chiar în ceea ce urmează, dau următoarele amănunte: Tovărășia va avea două secțiuni, una agricolă și altă industrială comercială. Secțiunea agricolă va desvolta o activitate cu specială îngrijire a intereselor poporului nostru econom spre a-l lumina și a-l conduce la o mai rațională cultivare a pământului, a vitelor și a poamelor. În scopul acesta tovărășia în uterea statutelor va ținea diferite adu-

nări, când într'o comună, când într'alta și va desvolta acolo prelegeri economice pentru popor, va înființa o mică economie de model, la care poporul să poată vedea și în praxă cum să cultivă mai rațional. Baza acestei economii s'a pus deja în aplicare prin cultivarea oltoaielor de vițe de vie, din care tovărășia încă de pe acuma poate vinde membrilor săi cu prețurile cele mai ieftine.

Cei interesați se vor adresa deadreptul d-lui Dr. Alexandru Morariu adv. în Ibașfalău (Erzsébetváros). Secțiunea comercială se va ocupa cu multă îngrijire de afacerile industriale și comerciale. Un larg și bun teren de activitate va avea aceasta secțiune, căci atât industria, cât și comerțul vor lua în orașele și satele din jur un frumos avânt, ridicându-se ca din pământ neguțatori români și deschizându-și dughene românești. Îmbărbătarea acestora și îngrijirea de sporirea lor, are să fie asemenea o misiune și frumoasă și vrednică. Tovărășia aceasta are intenția a-se estinde în toate ținuturile producătoare de vin. Până acum în scopul câștigării de membri s'a ținut adunare în 12 sate din jurul Ibașfalăului și s'au înscris peste 1000 membri, dintre cari mulți cu 5—10, 20 și 100 cvote, căci membru al însoțirii e care subscrie cel puțin una cvotă de 10 cor. și cvota este a se plăti în decurs de un an în patru rate. Spesele de fondare sunt numai 60 fil. de cvotă.

Despre drepturile membrilor, cari sunt foarte liberale, voi vorbi în această foaie altă ocaziune, când totodată voi arăta mai pe larg și țânta, după care credem, că vom putea mai bine servi interesele poporului. Acum însă, mărturisim credeul nostru acelor grupați în jurul »Mugurului«, că starea materială a poporului nostru trebuie ridicată, când însă zicem starea materială a poporului, înțelegem cultura pământului și creșterea vitelor.

Ce folos dacă 100 sau 200 de cultivători exploatează bine și sutimi de mii de cultivători mici fac cultură rea? Este timpul de a ne gândi cu tot dinadinsul la măsurile necesare pentru a ajunge la îmbunătățirea culturii mici.

Mediaș, 15 Iunie n. 1908.

Izidor Dopp,
învățător.

STIRILE ZILEI.

— 13 Iunie v.

În amintirea lui Ciprian Porumbescu.
»Reuniunea română de gimn. și cântări din Brașov« aranjează **Martii în 17 (30)** l. c. din incidentul aniversării a 25-a dela moartea regretatului compozitor național **Ciprian Porumbescu** un concert în »Reduta« orașului cu următorul program:

- 1) I. C. Porumbescu: Imn funebru (»Adusu-mi-am aminte...«)
- 2) »Cuvânt comemorativ«, rostit de dl prof. Andreiu Bârseanu.
- 3) G. Dima: Două cântări funebre: a) »Ce e viața noastră?« b) »Cu adevărat deșertăciune sunt toate«.
- 4) F. Mendelssohn-Bartholdy: Trei cântece populare: a) »Cu mine fugie, b) »O brum'a dat, c) »Pe-al lor mormânt«.
- 5) A. Bena: a) »Sfânt este Domnul Savaot«, b) »Agnus dei«.
- 6) a) F. Mendelssohn-Bartholdy: »Lauda primăverii«. b) G. Dima: »La mijloc de codru desc«.
- 7) C. Porumbescu: a) Serenadă. b) Trei colorii.

Intrarea la concert este **gratuită**. Membrii reuniunii sunt rugați a lua în primire biletele în localul redacțiunii »Gazetei« și anume mâne **Sâmbătă** între oarele 10—12 a. m. și 4—5½ p. m. și **Duminică** între oarele 2—3 p. m. în casina română. Luni și Marti între oarele 9—12 a. m. se vor distribui tot în localul redacțiunii bilete gratuite pentru **toți Românii** doritori de a lua parte la acest concert comemorativ.

Intrarea în sala concertului se admite numai pe lângă bilete.

† **Tudor cav. de Flondor**. O telegramă din Berlin ne aduce vestea tristă că acolo a încetat din viață Tudor cav. de Flondor, unul din cei mai vrednici români din Bucovina. Cavalerul de Flondor a fost unul din fruntașii vieții românești bucovinene, relevându-se atât pe tărîmul artelor cât și pe cel politic. El e autorul celei frumoase și românești operete, **Moș Ciocârlan**, care a făcut turneul tuturor țărilor locuite de Români. A mai compus și opereta **Noaptea lui Sf. George**. Prin moartea lui, Românii bucovineni perd pe un inimos luptător, — căci cavalerul de Flondor era

și deputat în dieta Bucovinei, — și un artist de valoare.

Aviz domnilor Învățători. Subsemnatul își i-a voie a aduce la cunoștința d-lor colegi, că împreună cu doi subinspectorii școlari regești am lucrat un »Curs practie pentru propunerea limbii maghiare« în școlălele primare, pe baza articolului de lege XXVII din 1907. Două părți au și eșit deja de sub tipar și s'au înaintat înaltului ministru spre aprobare. Celelalte părți sunt sub tipar și vor apărea în curând. Fac acest aviz pentru orientarea d-lor colegi în fata anului viitor școlar referitor la propunerea limbii maghiare. — Brașov, 12 Iunie 1908. Cu distinsă stimă colegială: I. Daria.

Palicari obraznici. Din Cristian ni se scrie: Duminică în 21 Iunie st. n. a. c. s'a ținut maiatul obicinuit cu elevii școlăii române din Christian. La oarele 12 din zi elevii erau adunați în alea ce este în posesiunea Românilor, de unde în șiruri de 2 porniră spre locul de pădure numit »La fântâna Niștii«. Ajuși acolo, învățătorii orânduiră copiii mai multe jocuri distractive. Pe la oara 1—3 d. a. valari-valuri venia mulțimea de oameni, când se începură jocurile animate. Până la oara 5 d. a. totul a decurs în liniște, când niște **Greci veniți din Macedonia** și stabiliți de mai mult timp în comuna noastră — veniră să asiste și ei la maiatul Românilor, dar se vede că nu tocmai cu euget curat, căci într'un schimb de vorbe lăsase se sboare câteva cuvinte murdare la adresa tricolorului român, la ce sentimentul Românilor se revoltă așa încât **Grecii se aleseră cu o păruială zdravănă**. Acest incident însă n'a alterat mult buna dispoziție, căci petrecerea s'a continuat și pe mai departe cu aceeași voie bună ca și la început. La oara 7 seara petrecerea din pădure lua sfârșit și toți se îndreptară spre locul dinaintea bisericeii, unde parohul local V. Pop, ținu un scurt cuvânt de încheiere.

Concert în Alba-Iulia. Inteligența română din Alba-Iulia invită la concertul împreunat cu joc, cel va aranja cu concursul benevol al studenților excursioniști din Blaj, în 28 Iunie n. 1908 în sala hotelului »Europa«. Inceputul precis la 8 oare sara. Prețul de intrare de persoană 2 cor. de familie 4 cor. Venitul curat e destinat spre scopuri filantropice. Ofertele marimoase se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică.

Program: 1. »Sfânta cruce« de I. Muresian. 2. »Doina din Bihor« de I. Muresian. 3. »Șoimul și floarea fragului« baladă de I. Muresian. 4. »Hoțul și domnița« baladă de I. Harșia. 5. »Mi dor« de I. Muresian cor bărbătesc. 6. a) »Mândrulită dela munte« de I. Harșia. b) »Să mergem« marș de I. Muresian.

Nou advocat român. Dl Dr. Eugeniu Ghelner ne face cunoscut că și-a făcut cenzura de advocat în Târgul-Mureșului.

Corul bisericeii »Sfintei Adormiri« din Brașovul-vechiu invită la petrecerea de vară, care să va ținea Duminică în 15/28 Iunie a. c. în **Stejerișul de sus**. În cazul că timpul va fi nefavorabil, petrecerea se va amâna pe Duminică viitoare.

Din Vâlcan ni se scrie: În ziua de 6 Iunie st. v. a. c. s'a ținut examenul public la școlălele elementare române din Vâlcan în prezența dlui protopop Hamzea. Copiii destul de bine disciplinați răspundeau cu precisiune la întrebările ce li-se puneau. Mai multă îndemânare și siguranță arătau elevii la studiul Istoriei. Învățător al acestei comune este dl Leonte Roman, un tinăr diligent și cu pregătirea recerută. La finea examenului dl protopop constată sporul făcut de copii. După aceea se adresă cu cuvinte părintești cătră parohul local Ioan Debu și cătră membrii prezenți ai comitetului parohial arătându-le împrejurările grele prin cari trece școlălele române și apelând la sprijinul poporului pentru a jertfi pentru aceasta instituțiune. Școlălele nu și va ajunge scopul, când părinții își vor da copiii la școlălele numai de frica pedepsei, ci părinții să și trimită copiii la școlălele cu dragoste și bunăvoință având în vedere fericirea copiilor.

Mulțumită publică. Cu ocaziunea Producțiunii muzicale-teatrale aranjată în ziua de Rosalii (Duminică în 1/14 Iunie 1908) de »Corul bisericesc din Brașovul-vechiu« în sala hotelului »Central Nr. 1« din loc, au avut plăcuta bunăvoință a contribui peste taxa de intrare seara la cassă următorii Preastimați Domni și Doamne: Elena I. Săbădean 5 coroane; Dumitru N. Căpățînă 4 coroane; Emil Maximilian teolog 2 coroane; N. Arsu 2 coroane; George Vișia 1 coroană; Nicolae Căpățînă 1 cor. 40 bani; George Țirea 40 bani; Andreiu

Micler 40 bani. II. Prin poștă au sosit dela Mult stimatul Domn Ladislau Popa, căpitan în Cluj 2 cor. Intratele totale ale producțiunii au fost de 370 cor. 80 bani din cari subtrăgându-se cheltueile de 263 cor. 50 bani rezultă un venit curat de 107 coroane 30 bani adăugându-se la fondul corului. Ne împlinim și de astădată sfânta chemare aducând subscrișii în numele corului bisericesc **cele mai călduroase mulțămiri** nobililor sprijinitori și binevoitorilor acestui cor. Mulțămim tot pe această cale tuturor celor ce au luat parte la această producțiune într'un număr foarte frumos. Brașov, 25 Iunie n. 1908. Dumitru N. Căpățînă președ. D. Voina cassar. D. Jaliu secretar.

Aviz calfelor de lăcătuș și electro-tehnici. Societatea »Clubul Român« în Viena sub protectoratul d-lui general Alexandru Lupu, 1. Löwelstrasse 8 aduce următoarele la cunoștința celor interesați: Acei tineri cu diplomă (Lehrbrief, tanonczigazolvány) de lăcătuș, mecanici sau electro-tehnici, Români gr. or. sau gr. cat. cari doresc a dobândi științele perfecte, practic și teoretic, în mașini de aburi, motoare de gaz, de uleu nerafinat, de spirit, de benzin și de electricitate, automobile și algebra la școlălele de meserii din Viena sunt a se adresa la prezidiul societății III Eslarngasse Nr. 4. Preferiți sunt acei tineri fără mijloace, cari sunt în etate de 18—26 ani, posed limba germană și au cel puțin 3 clase gimnaziale, reale sau civile. Ear acei cu mijloace pot studia cu prețuri foarte reduse. (Acte de lipsă: Extras de botez, diploma de meserie (Lehrbrief, tanonczigazolvány) atestat de școlă și atestat de paupertate (Armutszugnung, szegénységi bizonyítvány). Actele sunt de a se trimite până în 1 August 1908 c. n.

Broșura »Alcoolismul« de Dr. Izidor Marcu și Ștefan Roșian a 1 cor. 10 fileri se vinde în folosul fondului jubilar la »Librăria Gazetei«.

O villegiatură nu te recompensează pentru toate. Cine numai poate fugi din oraș din cauza arșefei de soare, praf și fumărie. O adevărată emigrare la băi și locuri climatice. Omul bolnav are nevoie să se odihnească; lucrul principal este se caute o metodă de vindecare care să'l libereze de suferințe. În privința aceasta află instrucțiune foarte bună în opul: »Disertațiune despre metoda de vindecare electric. publicat de institutul medical de ordinațiune »Electro Vitalizer« Budapest Kars Ring 2. Mezanin 50. și care se trimite separat Doamnelor și Domnilor, la cerere gratis și franco în cuvertă închisă. Fiecare să ceară cartea aceasta.

Atragem atențiunea publicului românesc asupra publicațiunii oficiului de dare de pe pagina 6.

Dela adunarea generală

a despărț. Brașov al »Asociațiunii«.

Incepem astăzi cu publicarea raportului general al despărțământului Brașov al »Asociațiunii« cetit de d-l secretar Dr. Alexandru Bogdan, la adunarea generală din Cristian.

Onorată adunare generală!

»Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român« s'a dovedit și în anul trecut a fi o asociațiune plină de viață, care nu pierde prilejul potrivit de a și înmulți mijloacele, cu care lucrează la desvoltarea culturii poporului nostru. Un mijloc nou a găsit în conferențele, în prelegerile pentru intelectualii din orașe, și la încercarea acestui mijloc a luat parte și despărțământul I. al »Asociațiunii«. Pe de altă parte adunarea generală a despărțământului nostru, ținută la 12/24 Iunie 1907 în Preșmer și a exprimat dorința să se înființeze în toate comunele, în toate satele din despărțământ câte o agentură și să se țină asemenea în fiecare sat odată la an o **prelegere**, dar pe terenul acesta despărțământul nostru a fost de obicei în frunte. Anul trecut deci fu un an de încercări și experiente.

Asociațiunea pentru cultură nu putea să lase neobservate năzuințele popoarelor conlocuitoare, cari se străduesc din toate puterile să înainteze în cultură, să la unul celuilalt înainte. Trebuie dat și publicului românesc dela sate, ce primia celălalt public dela învățați de ai săi. Chiar și numai din motivul, să nu se crează, că noi am fi mai slabi și că am avea ajutor străin pe terenul de activitate culturală, care se numește conferențe pentru intelectuali. Acest teren nou pare că a absorbit deodată activitatea comitetului și a acestui despărțământ și a concentrat-o la centru, în orașul Brașov, câtă vreme în anii trecuți ea era îndrep-

tată exclusiv asupra satelor, așa în cât în anul acesta s'au ținut pe sate numai 4 prelegeri.

Constatând această stare de lucruri trebuie să ne gândim îndată la mijloace nouă pentru continuarea activității de mai înainte și la sate. Prelegerile la sate se țin însă numai de-a comitetul din Brașov trimite și schiptionul și numai dacă unul din prelegătorii de economie pot veni în satul unde se ține prelegerea. Mișcarea culturală a unui sat, a unei agenturi se face astfel, atrăgătoare de persoane cari locuiesc în alte părți. În punctul acesta credem că s'ar putea face o schimbare. Să facem agenturi neatârnatore! Adecă să rugăm pe preotul și învățătorii satului (eventual pe notar, dacă e român, ca să poată vorbi românește) să pregătească prelegeri, și ei, cari cunosc împrejurările și nevoile oamenilor din sat de sigur că își vor alege potrivit subiectele, și să țină prelegeri singuri ori cel mult în prezența unui delegat al comitetului despărțământului. Atunci am angaja pentru scopurile urmărite de »Asociațiune« an de an și aceste puteri, cari până acum au rămas nefolosite, ori dădea dovadă de ce ar putea face, numai când despărțământul își ținea adunarea generală în cutare ori cutare sat, cum a dat anul trecut o dovadă eselență părintele Ludu din Preșmar.

Făcându-se aceasta s'ar ajunge acolo, ca »agenturile să nu mai fie numai organe administrative«, cum se plângea la 1905 secretarul de pe atunci al comitetului: Dl N. Bogdan și poate comitetul agenturii s'ar îngrijii mai mult de schimbarea bibliotecii ambulante, iar despărțământul i-ar rămânea vreme și pentru organizarea pe rând a celorlalte comune ca agenturi ale »Asociațiunii«. Prin aceasta caracterizare generală a activității comitetului despărțământului I. se justifică neîmplinirea celor două concluze ale adunării generale ținute în Preșmar. Rezultatele lucrărilor comitetului le arătăm în următoarele:

Membrii:

Numărul membrilor fondatori a crescut dela 3 la 4 prin înscrierea Dlui Dr. Iulius Mureșianu, medic colonel c. și r. în retragere, iar numărul membrilor pe viață dela 12 la 13 prin înscrierea Dlui Gheorghe Chelar, directorul școlii reale rom. din Brașov înscris încă în 1906. Membrii ordinari au fost în anul trecut 97, acum o 100, ajutători 43, în anul acesta 54. Membrii ordinari noi sunt următorii: Ioan Nan, preot în Sânpetru, Vasile Neguț, profesor, Neculae Furnică învățător, Gheorghe Baboe, Iosif Moldovan și Radu Ardelea funcționari la »Albina«, toți din Brașov. Ioan Hămșea, protopop, a trecut la desp. Zirnești, iar Traian Turcu practicant la bancă a ieșit dintre membrii. Creșterea este deci: 1 fondator, 1 pe viață, 3 ordinari, 11 ajutători, o creștere nelsemnată. De aceea ținem să amintim tuturor și aici, că dacă cineva s'ar sfiți să dea 10 coroane înscriindu-se ca membru ordinar, și una, două ori trei coroane încă sunt o jertfă adusă pentru cultura noastră națională și e rușine să nu dai, dar să dai puțin și totuși de laudat.

În decursul anului împlinit au murit doi membrii ordinari: Anton Sanciai, jude în penzie și Gheorghe Stînghe, măcelar. Onorată adunare generală e rugată să-și exprime părerea de rău prin ridicare.

Agenturile.

Comitetul a transpus comitetului central rugarea agenturii Arpăc, de a fi alăturată la despărțământul nostru, însoțindu-o cu aprobare. Astfel despărțământul I numără astăzi cu o agentură mai mult decât în anul trecut, adecă 22.

Bibliotecile.

Agenturile au avut în întrebuințare 17 biblioteci ambulante (2 sunt disponibile). Cu totul sunt deci 19. Înainte de ce s'ar fi dat în întrebuințare comitetul a împlinit din cărțile disponibile numărul obicinuit de cărți din fiecare bibliotecă, după ce unele s'au pierdut, iar altele s'au prea stricat, și iarăși unde și cât a fost de lipsă a reparat (la 8 biblioteci).

A pus apoi la cale înființarea altor două biblioteci, cari să se compună din câte 52 cărți, cari se găsesc în proprietatea comitetului și din câte 48 de fiecare bibliotecă, cari trebuiesc cumpărate. Cheltuielile cu asortarea acestor două biblioteci se vor ridica la 200—250 coroane.

Donațiuni.

Pentru bibliotecile agenturilor a dăruit vice-președintele despărțământului nostru, d-l N. Vecerdele 23 exemplare din cartea d-lui V. Osavadă »Despre tovarășii«. Comitetul a dăruit din cele 1200 de broșuri puse la dispoziția sa din partea comitetului central 70 de broșuri agenturii din Preșmar. Pentru satisfacerea interesului de a ceti zilnic și de a fi orientat și asupra mișcărilor din țară s'a abonat

din partea băncii »Albina« tot pentru agenturi, deci pentru țărani noștri foaia »Țara noastră« în 10 exemplare, iar comitetul a abonat restul de 11 exemplare îndrumând agenturile să aboneze și o altă foaie.

În sfârșit profesorul de universitate din Iași Dr. Emil Pușcariu a avut bunăvoință a ne dăruii 50 de diapozitive geografice.

Tuturor acestor generoși donatori li-se aduce din partea comitetului cele mai calde mulțăminte pentru interesul deosebit, ce-l dovedesc față de propășirea acestui despărțământ.

(Va urma).

Iluzii vânătoarești.

Dacă din furtuna de gânduri, cari agită necontenit viața socială în fle-care clipă, te strecoari într'un colț al inimii tale, și începi să depeni firul zilelor de vânătoare, când lumea i moartă pentru tine, începi să visezi stoluri monstre de potârnicși, pasagii de milioane de prepele, sitari, cari să-ți scoată ochii, — prin lăstar — epuri cari să-ți rupă inexprimabili, și câte și mai câte năsdărăvâni de acestea.

Imediat din momentele lucide, pășești pragul realității, tabloul de iluzii, dispăre, și realitatea, această viață chinezască, pe dos, o vezi, o simți, o pipăii sub toate formele.

Vezi câmpii întinse brăzdate de râuri, vezi râuri cercuite de zăvoae, păduri cât Bărăganul, încât, te gândești, — la urmă, — în tine însuși:

— Dacă'ar exista...?!

Iată, privește: *Aici milioane de vieți sălbatice locuiesc; aici sunt visurile tale!*

Dar, cruda realitate nu se împacă cu aceste stări sufletești...

Toate sunt pustii!... Omul!...

Această ființă, zisă desăvârșită, n'a ajuns încă, — cu toți secolii perindați — să prindă nici o înfămă parte din desăvârșire!

Dacă gândul ți-ar aluneca, și ai începe să descoși pactul sau conveniențele sociale scrise, — și te-ai apuca să faci o comparație între cele scrise și realitate, desiluzia ar fi trăsnoitoare.

Toată viața noastră, socială, din cap, până în picioare, este o minciună. În noi, în sul nostru, zace germentul viitorului, deși noi suntem moneta false, care se aruncă din mână în mână, pe furie, de frica poliției.

Vânătorul trage în carne vie. Să nu vă surprindă, deci, că, (alături cu poezia ideală care vă încântă,) se află mocirla mistreților.

Strămoși, strămoșilor noștri, erau oameni cu câte-va scări mai pe jos decât gradul termometrului Celsius; cu toate acestea, era ceva mai nobil în sufletul lor!

Moralitate: Ce bătae de joc...!

Civilizație: Arma cea mai perfecționată, de care se servește, — spre a ochi drept în centru. — bătaia de joc!

Sunt vânător! Știu să mănuesc o armă; știu să răpesc viața unei viețuitoare, câte odată chiar inofensivă; dar nu știu să torturez, n'am ajuns încă să gust din »modernitate«.

Natura... și ea e sucită câte-odată.

În loc să mă lase să pășesc printre spiniile sociali, (nu-i vorba că mi-am spart și capul), mă trimite în Carpați după flărel!

Ce contrast:

E o mare diferență între a împușca o potârniche, care nu e vinovată întru nimic, și între a împușca, un lup, care-ți strică o turmă întreagă! Această diferență, să o faceți! Dați la cap lupului!

Ce voiți? E legea Ghinionului. Ai ghinion la vânătoare, ai ghinion în politică, ai ghinion în viață, — s'a isprăvit.

Ori îți iei lumea în cap, ori infunzi pușcări, sau... ajungi... și în acest din urmă caz, sunt sigur că ai să-ți crezi o lege, a sentimentului Național cum la puținii le-ar trăsni prin cap!

În sfârșit, la una din trei trebuie să te oprești.

Cu toate acestea, noi să ne oprim la una și bună: Răbdarea!!

Răbdarea, fără de care, omul nu face două parale! Ei, ce ziceți?

Ori Stan, ori Căpitan!!

Nu! Mai bine uu dobitoac la geantă!

La urma urmei, e mai bine să ai geanta plină, decât să cumperi vânat!

Dacă ași plagia pe Odobescu, ași zice:

— Să stăm strămb, și să judecăm drept! — Iarăși o prostie: Toată lumea știe că stăm drept, foarte drept, și tot judecăm ca vai de capul nostru!

Dacă avem cap!... Vânatul trebuie purtat totdeauna între urechi!

De altfel, vânătorii sunt foarte practici. Ei știu că capetele prea rar se văd; iar din această cauză, arta vânătoarească recomandă urechile, căci sunt animale cari le au prea lungi!

Prea e politicoasă această tiradă! M'am săturat de tras tot între urechi. Am să încep să dau la mir, căci așa-mi spunea dascălul Dănilă!

Mai știi de undeți sare epurile?

Afurisit animal mai este și epurile! Fricos, blând, tot ce poțtești!

Singurul cusur ce-l are, e că nu știi de unde-ți sare!

Dacă ași urca scara animalelor și mai departe, mi-e frică să nu ies din cadrul vânătoarească. Și, ca să nu cad în păcat — fiindcă s'a terminat goana din Parquetul Nr. 1. —, să sunăm repaos!

Examene publice.

Ordinea examenelor, ce se vor ține cu elevii din Internatul »Reun. Fem. Rom.« din Brașov:

Vineri, în 13 (26) Iunie a. c., dela 4—5 oare p. m. Examenul de studii în sala cea mare a gimn. rom. Elevii vor fi examinate: Cursul I și al II din: Religione, limba română, istoria patriei. Cursul a III din: Religione, limba și literatura română, istoria universală și igienă.

Duminecă, în 23 Iunie v. (5 Iulie n.) la 3 oare p. m. Examenul de croitorie și menaj, care se va ține în casele internatului, strada Caterinei Nr. 8. Examenele să vor încheia cu cântări. Lucrurile de mână ale elevelor vor fi expuse în atelierul și în sala de studii a internatului. La aceste examene comitetul invită cu toată onoarea pe părinții și rudenile elevelor, precum și pe toți sprijinitorii și binevoitorii reuniunii noastre.

Brașov, în Iunie 1908.

Maria B. Baiulescu,
prezidentă.

Ordinea examenelor dela școala elementară capitală rom. gr. or. din Brașov, la finea anului școlar 1907—1908.

Examenele publice se țin Vineri și Sâmbătă în 13 și 14 Iunie st. v. a. c. în sala festivă a gimnaziului dela școalele medii gr. or. române, în ordinea următoare:

Vineri, în 13 Iunie v. dela 8—12 oare a. m. cu clasele de fetițe I-a, II-a, III-a, IV și V. Dela 2—5 p. m. cu clasele I-b, II-b și III-b. Examenul cu clasa a IV și a V se încheie cu cântări.

Sâmbătă, în 14 Iunie v. dela 8—12 a. m. clasele de băieți I a, II a, I-b, II-b, III-a, III b. Dela 3—4 p. m. cu cl. IV, dela 4—5 examen de gimn. cu cl. IV de băieți Examenul cu clasa III-a) și b) și a IV se încheie cu cântări. După examenul de gimnastică, excursiune în grădina școlară. Lucrurile de mână ale elevelor din clasa a II—V-a sunt expuse în decursul examenelor acestora în sala de examinare.

Școala froebeliană a bisericeii Sf. Nicolae ține examenul Duminecă în 15 Iunie st. v. în a cea-și sală, dela 3—4 oare p. m. Duminecă în 15 Iunie st. v. după serviciul divin va fi încheierea anului școlar cu cetirea clasificărilor și împărțirea premiilor în sala festivă a institutului numit. La examenele publice și la festivitatea încheierii anului școlar se invită cu toată onoarea P. T. public a lua parte.

Brașov, în 29 Maiu v. 1908.

Direcțiunea.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 26 Iunie. Se știe că în primăvară deputatul Bozoky, a interpellat pe ministrul Apponyi, asupra situației școlilor din comitatul Sibiuului. Ministrul a însărcinat atunci pe profesorul Iancso Benedek să facă o anchetă la fața locului. Cu această ocazie, comisarul ministrului a constatat că, în ce privește învățarea limbii ungurești, școlile române stau mai bine decât cele săsești. Iancso făcând observații unui profesor dela aceste din urmă școli, i-a spus: Dacă vrei să afli cum se predă cu succes copiilor limba ungurească, întreabă pe colegii d-tale dela școala românească. Iancso va înainta în curând lui Apponyi raportul său.

Paris, 26 Iunie. Ziarul »Newyork Herald« află din Teheran, că din ordinul șahului, au fost spânzurați eri dimineața, la Bagșah, un preot și editorul unui ziar din Teheran. Alți prizonieri au fost maltratați oribil. Capii parlamentului au fost puși în fiare și aduși în fața șahului. Pe drum, nefericiții fură bătuiți și scuipați de cătră popor.

Petersburg, 26 Iunie. »Novoie Vremea« află din Teheran că reprezentantul Rusiei a primit instrucțiuni că în înțelegere cu reprezentantul Angliei, să păstreze o atitudine conformă cu acordul anglo-rus care ține dela menținerea actualului șah. Punctul de vedere al diplomației ruse este că ceea ce se petrece acum în Persia este o afacere cu caracter pur intern, și că puterile nu trebuie să intervieveze căci s'ar da loc la mari conflagrații. Tot așa consideră lucrurile și Anglia și reprezentantul ei au primit instrucțiuni în acelaș senz. Trupele turcești cari se află concentrate la granița persană, nu au alt scop decât a lupta contra curzilor. Numărul soldaților turci dela granița Persiei este de 37.000.

POȘTA REDACȚIUNELI.

Mai multor d-ni, cari ne-au trimis rapoarte despre petreceri și mulțumite publice, le comunicăm, că cele trimise vor apare în estras în numerii viitori. Cauza întârzierii publicării celor trimise este aglomerația prea mare de material actual.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branicea.

Câte-va cuvinte

asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărată că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucru truștești sunt atrofiate și cari în urma ușurării din tinerete și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca aceste stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cine-va care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, trebuie să fie cine-va cărui oameni să-și încredințeze fără teamă, fără șfală și cu încredere necazurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste necazuri ori și cui, oi trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințos, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va încheia existența boalelor secrete.

De e ochemare atât de măreață și pentru acest scop e instituitul renumit în toată țara al D-ului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta, VII., Rákóczi-ut 10), unde pe lângă discreția cea mai strictă primește ori-cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trapești ale bolnavului se ouăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberază de materiile de bătă, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor dîlnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metodel lui propriu de vindecare, chiar și cazurile cele mai negleșite, ranele sifilitice, boalele de țev, bătăcă, nervi și șira spinărei, începutul și de confuzie a minții, urmările onanității ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămăturil, boalele de sânge, de piele și toate boalele o gamelor sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare separată și esire separată. În ceea ce privește cura, depărtarea nu este piedecă, căci dacă cine-va, din ori-ce cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înlătura numai marca de răspuns). Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite fie căruia. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. până la 5 ore p. m., (Dumineca până la 12 ore a. m.)

Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital pscialhat, Budapesta, VII., Rákóczi-ut, 10.

La Tipografia și Librăria

A. MUREȘIANU Brașov.

Se pot procura

următoarele cărți literare dela scriitorii noștri de valoare:

Alexandri: „Poesii“ (30 bani porto)	Cor. 1:50
„Teatru“ I, II, III și a.	1:50
„Proză“	1:50
Alexandrescu: „Versuri“	1:25
Brătescu: „Nuvele“	1:50
Bolintineanu: „Poesii“	1:50
Negrui: „Proză“	1:50
Constanța Hodoș: „Frumos“	1:50
Ispirescu: „Basme“	1:50
Gorun: „Taina a șasea“	1:50
Leca: „Tainele cerului“	1:50
Pann: „Povestea Vorbei“	1:50
Negoescu: „Fabule“	1:21
Livescu: „Nu se cuvine“	500.
Jules Brun: „Moșnegul de la munte“ (roman)	1:50
Bărsan: „Popasuri vânătoarești“	1:50
Becescu: „St. Ian cel mare“	Cor. —50
Coatu: „Din viața țărănească“	1:50
Coșbuc: „Fire de tort“	2:00
„Povestea unei coroane de oțel“	1:50
„Săcontala“ Traducere liberă după Calidasa	5—
„Cântec de vitejie“	1—
Cujbă: „Povestiri din copilărie“	2—
Caragiali: „Note și schițe“	2—
Al. Florini: „Povești populare“	2—
Iosif: „A fost odată“	1—
S. Nădejde: „Robia Banului“	2—
„Patimi“	2—
Smara: „Corbul cu pene de aur“	2:50
Speranța: „Teatru sătesc“	—50
„Mireasa“	—50
„Curcanii“	—50
„Lângă Pământ“	—50
Tănăsescu: „Teatru de școală“	1—
Slavici: „Manea“	2:50
A. O. Mator: „Biblioteca copiilor“ vol. I. și II. și a.	1:60
Elena Farago: „Versuri“	1:50
Bolcaș: „Năvăliri barbare“	1—
Ciocărlan: „Traiul nostru“	1:50
H. Petrescu: Maxim Gorki nuvele“	1—
Oliva: „Icoane“	1:20
Stelian Rusu: „Foiletoane“	1—
Bărsan Z: „Ramuri“	2—
Bontescu: „Ego“	1:00
Carmen Silva: „Valuri alinate“	1:50
Moruzi: „Rușii și Români“	1:50
Răzvanov: „Popasuri vânătoarești“	1:50
Iorga: „Negotul și meșteșugul“	2:50
Bărsan: „Visuri de noroc“	2—

Nr. 6503—1908.

PUBLICAȚIUNE

referitoare la proiectele pentru măsurarea dării de venit cl. III. și pentru măsurarea dării întreprinderilor și a reuniunilor obligate a depune public socotelile pro 1908—1910 și despre ordinea pertractărilor comisiei pentru măsurarea dării. Aceste proiecte sunt expuse pentru a fi luate în vedere din partea publicului.

Din partea subsemnatului oficiu de dare orășenesc să aduce la cunoștință generală că proiectele pentru măsurarea dării de venit cl. III. și pentru măsurarea dării întreprinderilor și a reuniunilor obligate a depune public socotelile lor în sensul §-lui 18 al art. de lege XLIV—883 să pot lua în vedere de oricine la acest oficiu timp de 8 zile adică dela 27 Iunie până la 5 Iulie a. c.

Contra acestor proiecte se pot face eventuale excepțiuni atât referitor la darea proprie, cât și referitor la darea altor persoane. Excepțiunile, până la începerea lucrărilor comisiei pentru măsurarea dării să fac la direcțiunea financiară reg., iară mai târziu, la însăși comisunea pentru măsurarea dării.

Mai departe să aduce la cunoștință, că comisunea pentru măsurarea dării va stăruia asupra speciei de dare ca for de I a instanță în ședințele, ce se vor ține în sala cea mare din casa Sfatului la zilele mai jos în semnate începând totdeauna dela 7 jum. oare a. m.

Ședințele comisiei pentru măsurarea dării fiind publice, la acele poate lua parte oricare solvent de dare.

Contribuabilii, se fac atenți, în propriul lor interes, de a se prezenta punct 7 jum. oare; căci dacă comisunea a trecut cu pertractarea peste punctele sub cari ocur dănsii, atunci observările contribuabililor respectivi nu se mai pot lua în considerare și astfel darea pentru cei întârziati, să stătorește numai pe baza datelor, ce au stat comisiei la dispoziție.

Pertractarea referitoare la diferite grupe de meserii, să va ține în zilele și în ordinea arătată mai la vale și anume:

In 6 Iulie dela poziția 1—23.

Întreprinderile și reuniunile, cari sunt obligate a da socoteli publice.

In 7 Iulie dela poziția 1—77.

Lemnarii, curățitorii de ferestri, măsurii și tăetorii de lateze.

In 8 Iulie dela poziția 78—163.

Lucrătorii cu aur și argint, orologierii, moașele și tinichigii.

NECROLOG.

GEORGE FLEȘIARIU c. r. căpitan în numele său propriu precum și în numele iubitei sale fu mașter **OSCAR** baron de **FEILITSCH**, anunță înfrânt de adâncă durere, trecerea la cele eterne a bunei, scumpei și neuitatei sale soții resp. mamă, a mult stimatei Doamne

Louise Flesiaru văduvită Baroneasă de Feilitsch
născ. **POHL**,

care azi, Vineri, la 19 Iunie la 7½ oare dimineața, după lungi și grele suferințe, dar totuși neașteptat de iute și în liniște a adormit în Domnul în anul al 45-lea al etății și abia al 9-lea al fericitei sale căsătorii.

Rămășițele pământești ale scumpei și neuitatei defuncte, după săvârșirea ceremoniilor religioase, cari se vor face în Villa proprie din Aigen, se vor depune provisoric Duminecă în 21 Iunie la 3 oare d. a. în cimiteriul din Aigen lângă Salzburg.

Aigen l. Salzburg, la 19 Iunie 1908.

Negoescu: „Fabule și fabuliști“	1 25
Slavici: „Vatra părăsita“	2—
„Din bătrâni“	2:50
Sandru Aldea: „Două neamuri“	1:50
Razetti: „Epigrame“	1:50
Mera: „Din lumea basmelor“	3:50
Cioflec: „Doamne ajutăne“	1:50
Sadoveanu: „Mormântul unui copil“	2—
„La noi în Viișoară“	2—
Urechia: „In Buceci“	1:50
Dauș: „Doamna Oltea“ teatru	1—
Alexandri: „Poesii“	1:50
„Teatru vol. I. II. I L. și IV. și a.“	1:50
„Proză“ opere compl.“	1:50
Alexandrescu: „Versuri și proză“	1:25
Bolintineanu D.: „Opere compl.“	1:50
Creangă: „Opere complete“	1:00
Be diceanu: „Chipuri de la mahală“	1:50

In 9 Iulie dela poziția 163—263.

Barbierii, frizerii, proprietari de bordele, fabricanți și negustorii de piele, de chipuri, fabrica de gaz aieric și oficiul de amanetare al Brașovului.

In 10 Iulie dela poziția 237—359.

Păpucarii și cizmarii.

In 11 Iulie dela poziția 360—461.

Proprietarii de mașini de trierat, cofetari, producătorii și vânzătorii de bomboane și zacharicale, traficantii de tabac și birjarii.

In 13 Iulie dela poziția 462—603.

Cărăuși de tot soiul (adecă mărfuri și năsip) speditorii și speditorii de posă.

In 14 Iulie dela poziția 604—685.

Strugarii, graveurii, producătorii de figuri de ghips, fotografii, zidarii și arhitectii.

In 15 Iulie dela poziția 686—721.

Diverse întreprinderi (precum: Asphalt, de beton) fabricile de cărămizi, negustorii de lemne, proprietarii de ferestre și fabricile de lemnărie.

In 16 Iulie dela poziția 722—785.

Zugrafiile de odăi și firme, vâpsitorii, pictorii de decorațiuni și de artă, proprietarii și arandașii de școală de înțat și de scalde.

In 17 Iulie dela poziția 786—834.

Apotecarii, negustorii de droguerie, pălărierii, tapețierii, fabricanți de mobile și scaune, perieri și urleri.

In 18 Iulie dela poziția 835—904.

Putinarii, rotarii, faurii, fabricanți de căruțe, mănuserii, lăcătuși, mecanicii, mașiniști și fabricanți de mașini.

In 20 Iulie dela poziția 905—964.

Sculptorii, petrarii, pardositorii, grădinarii, negustorii de flori, tocilarii, funarii, litografi, tipografi, librarii, fabricanții de hârtie și compactorii.

In 21 Iulie dela poziția 965—1097.

Negustorii de poame, zarzavat, unt, brânză, ciapă, hoare, pește și preocupetele.

In 22 Iulie dela poziția 1098—1173.

Negustorii mici, speculanți de cai, vânzătorii de castane.

In 23 Iulie dela poziția 1174—1263.

Boltașii mici (Greisler) negustorii de făină, boltași mici cu licența de beuturi a căror sumă a dării de clasa III-a nu se urcă la 70 cor.

In 24 Iulie dela poziția 1264—1320.

Boltașii a căror sumă a dării de cl. III. se urcă la 70 cor. sau mai mult.

In 25 Iulie dela poziția 1321—1418.

Birtași, cărciumarii, restaurateurii a căror suma dării de cl. III. nu se urcă la 120 cor.

In 27 Iulie dela poziția 1419—1491.

Birtași, cărciumarii a căror suma dării de cl. III. se urcă peste 120 cor, cafenele, bereriile negustorii mari de vin, fabricanți de licoruri și negustorii mari de spirt.

In 28 Iulie dela poziția 1492—1550.

Firma Friedrich Czell și Söhne și birtașii săi, restaurantele sale, fabrica sa de spirt, de oțet, de bere și agenturile sale.

In 29 Iulie dela poziția 1155—1655.

Anteprenorii de dat vipt, categii, măcelarii și cărnățarii.

In 30 Iulie dela poziția 1656—1706.

Morile de artă, morile, piuși și institutele de spălat.

In 31 Iulie dela poziția 1707—1784.

Medicii, tehnici de dinți, advocații, notari regești, curatori rebonificați și inginerii

In 1 August dela poziția 1785—1866.

Brutarii, turtarii, anteprenorii de curățit umblătoarele, zarafii, institutele de bănci, samsari și turnătorii de aramă.

In 3 August dela poziția 1867—1899.

Fabricanți de petrolum, de săpun, de postav, negustorii de strae, țesătorii de postav, strimfarii și fabricanți de mărfuri împletite.

In 4 August dela poziția 1900—1953.

Magazinele de pâ-zărie, negustori cu articole de industrie de casă, de mărfuri de norinberg, vânzătorii de lucruri de mână și de modă și negustorii de haine.

In 5 August dela poziția 1954—2015.

Modistele, pălării de dame, vânzătorii de articole de modă și articole mărunte, cusătoarele de albituri, croitorii și croitoarele de dame.

In 6 August dela poziția 2016—2086.

Croitorii de bărbați, curelarii, negustorii de sticlă, cojocarii și cojocarii ca tăetorii de miei, fabrica lui Eitel de aluate.

In 7 August dela poziția 2087—2244.

Institutele de inmormântare, negustori de produse, agenți de asigurare și alți agenți

In 8 August dela poziția 2245—2382.

Negustorii de sticlă de galanterie și de podoabă, de ferărie, muzicanții, instructorii privații de musică de pian, producenți de pianuri și de instrumente musicale, ziditorii de organe și alte diverse întreprinderii.

In 10 August dela poziția 2383 — până la fine.

Arendașii de pământ.

Fiecare contribuabil în termenul dela 27 Iunie — 5 Iulie a. c. poate afla la perceptoratul orașenesc numărul sub care și ziua în care se va pertracta cauza dării sale, ce i-s'a prescris.

Comisiunea pentru măsurarea dării esaminează în ordinea statorită fasionările solventilor de dare și proiectele pentru măsurarea dării pregătite de direcțiunea financiară reg. și pe baza acestora și cu considerațiune la excepțiunile făcute de solventul de dare însuși, s'au de altoineva, s'au de reprezentantul erarial precum și pe baza altor date ce eventual sunt la dispoziție statorește suma de dare a fie cărui solvent de dare, care încă în decursul ședinței o induce în consemnarea de dare respectivă și totdeodată și publică decisiul său în această privință.

După publicarea decisiului din partea comisiunei, solventii de dare interesați au dreptul încă în decursul ședinței a să pronunța dacă în această afacere voesc a recura la comisiunea pentru reclamațiuni, și dacă da să arete și motivele în privința aceasta.

In senzul de mai sus poate să se declare oricare dintre solventii de dare prezenți, și anume, nu numai în proprial său interes, ci și în interesul altuia dacă crede că în suma de dare statorită pentru sine s'au pentru altul află vre-o disproporțiune.

Pentru motivarea în scris a recursului unui recurrent, care a fost prezent la pertractare, se acordă un termen de 8 zile sootit dela publicarea decisiului.

Acel solvent de dare, care n'a fost de față la pertractarea afacerii sale din partea afișării poate face recurs în contra decisiului comisiunei în termen de 15 zile dela afișarea consemnării solventilor de dare pe poarta dela casa de ședințe a comisiunei.

Acest recurs să înaintează la direcțiunea financiară reg.

In acele cazuri, în cari, comisiunea pentru măsurarea dării a decis urcarea dării peste suma proiectată de direcțiunea financiară reg., interesatul, nerezent la publicarea decisiunei în afacerea sa, e de a se încunoștiința despre aceasta separat și cu adevărită de intimare prin o rezoluțiune în scris, ca adausul, că intenționând a recura contra acestui decisi, recursul în această privință are a și-l înainta în scris în termen de 8 zile dela inmanuarea rezoluțiunei la referentul de dare s'au la substitutul acestuia.

Acei solventii de dare însă, cari nu locuesc în comuna (orașul) în a cărui consemnare li s'a statorit darea și n'au fost prezenți la ședință, se vor încunoștiința despre decisi în scris, ear contra acestuia își pot înainta eventualele lor recurse la direcțiunea financiară reg. în termen de 15 zile dela primirea rezoluțiunei.

Recursul nu împedează încasarea dării statorite; dacă însă suma de dare, ce constituie obiectul recursului e mai mare decât cea din anul precedent, — apelația pentru diferența acestor două sume are loc întra — dominium.

Partidele solvente de dare pot ridica incuse verbal s'au în scris contra decisiunilor comisiunei pentru reclamațiuni.

Astfel de incuse sunt a se înainta la direcțiunea financiară în termen de 15 zile dela intimarea decisiunei dela comisiunea pentru reclamațiuni; asupra acestor incuse decide tribunalul administrativ reg. ung.

Incuzele n'au putere de suspens (§. 34 Art. de lege XLIV. ex 1883).

Brassó, 26 Iunie 1908.

Oficiul de dare orașenesc.

PUBLICAȚIUNE.

Ajutoare pentru învățacei dela comerciu.

Societatea comercianților români din Brașov, oferă pe anii 1908—1910 ajutoare de câte 50—100 cor. anual pentru învățaceii aplicați deja, sau cari se vor aplica de aici înainte în Brașov la vre-o ramură de negoț.

Aceste ajutoare se asigurază învățaceilor pe tot timpul cât se vor afla în Brașov, la vre-o ramură de negoț, dacă se poartă bine.

Dela cei cari dorese vre-unul din aceste ajutoare, se pretinde să aibă cel puțin 2 clase reale, civile sau gimnaziale.

Petenții după aceste ajutoare au să subștearnă aici următoarele documente:

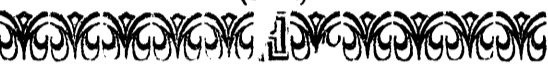
1) carte de hotez; 2) atestat de școală; 3) atestat medical; 4) atestat despre starea materială a părinților.

Cererile de ajutoare sunt a se adresa d-lui **Ioan Săbădeanu**, comersant în Brașov.

Brașov, 5/18 Iunie 1908.

Ioan Săbădeanu, președinte. **Ioan Lengeru**, secretar.

(2—3.)

Nr. 618/908
not.

Publicare.

Subscrisa primărie comunală din Colun (Cott. Făgărașiu) aduce la cunoștință publică, cumcă în 15 Iulie st. n. a. c. la 10 oare a. m. în cancelăria comunală va da în întreprindere minuendă edificarea crâjmei comunale cu prețul strigărei de 7996 cor. 12 fill., la care doritorii de a licita au a depune 10% vadiu.

Condițiunile de licitare, planul de edificat și preliminarul de spese se pot vedea la oficiul notarial din Scoreiu în oarele de oficiu.

Kolun. în 20 Iunie 1908.

Alexandru Comșia m. p., not. cerc. **Moise Huiu** m. p., primar.

Avis!

În urma urcării dării pe cantitățile de rachiuri cu incepere dela 1 Septemvrie a. c. vând

Rachiu de droșdi și de prune

produs de mine cu 60 cr. litru. Deoarece rachiurile din prune se vor scumpi, recomand a profita de această ocașie.

Szegő Arpad,

Fabrica de rachiuri de prune,

St ada Fântanei 25.

(1-2)

Nr. 1012—1908.

Publicațiune.

Prin aceasta să deschide concurs pentru a ocupa postul de diurnist tehnic, acordat pe seama oficiului inginerilor orașenești.

Doritorii de a ocupa acest post au să dovedească prin atestate următoarele:

1. Că cunosc limba germană în graiu și în scris, iară limba maghiară și românește în graiu.

2. Că sunt îndemânatici în desemnul tehnic după cum se cere la extrasele descrierile și la decopierile desemnurilor tehnice precum și la pregătirea de schițe.

3. Că sunt capabili de a desemna tehnice edificii existente, poduri, canale și alte realități reproducându-le în anumite dimensiuni.

4. Că sunt îndemânatici în rațiociniile tehnice.

5. Unde au fost aplicați până acuma.

6. Etatea, capacitatea spirituală și voinția corporală și un trecut nepătat.

Diurnistul tehnic este obligat în caz de necesitate a lucra peste cele 6 oare indatinat în fiecare zi încă două oare fără a avea drept de a fi resplătit separat; că este sau ba necesar are să judece prim-inginerul orașenesc; mai departe este obligat diurnistul tehnic a executa conștientios și cu punctualitate toate lucrările de ori-ce soi, cari i le va comanda prim-inginerul orașenesc.

Plata ce o va primi-o este de 166 cor. 66 fileri pe lună (pe an 2000 cor.); se condiționează abzi-cerea reciprocă de o lună de zile.

Petițiunile provăzute cu documentele sus arătate sunt a se prezenta la magistrat până la 11 Iulie 1908.

Brassó, în 17 Iunie 1908.

(24,1--2)

Magistratul orașenesc.

De vânzare

1500 metri cub. brad Molift

lungime de a 10 metri până la 25 metri, grosimea dela 20—50 cmtri.

Doritori de a cumpăra acest material să se adreseze la d-l **George Stanilo**, Rêșnov, nrul casei 194, până în 10 Iulie st. n. 1908 (2012—3).

Încălțăminte de tat felne

G H E T E

original americane pentru Dame, Domni și Copii.

<p>Papuci albi de atlas. Papuci albi Papuci de dans. Papuci de gimnastică Papuci călduroși Papuci de postav.</p>	<p>Cisme de lucru. Cisme Halina. Cisme de vânat. Cisme de călărit. Gamasae. Galoei.</p>	<p>Ghete cu șinoare. Ghete cu nasturi. Ghete cu zug. Ghete de voiajii. Pantofi de casă</p>
--	---	--

pentru Dame, Domni și Copii.

Calitate solidă. — Magazin de încălțăminte — Mare asortiment.

Fason modern. **ALFRED IPSEN Kronstadt,** Prețuri ieftine.

Strada Vămii nr. 36, (vis à-vis de Cafeneaua Transilvania).

Din cauza desfacerei totale a proviziunilor noastre din

ȘCOALELE DE POMI

FRIEDRICH GASPARI Co., în Mediaș (Ardeal)

oferim cu prețuri scăzute toate articolele din școalele noastre de pomi ca: **văratici, ernatici, tufe de smeură, fragi, diferiți măracini pentru garduri. Coriferi, trandafiri etc.**

Catalog cu prețuri la cerere se trimite gratis.

Institut indigen. Banca de asigurare
„TRANSILVANIA“
 din Sibiu

intemeiată la anul 1868
 in Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),
 asigurază in cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune,
 edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.
 asupra vieții omului

in toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termin
 fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața
 întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.
 Valori asigurate contra incendiului: Capital asigurat asupra vieții:
95,816.412 cor. **9,882.454 coroane.**

Dela întemeiere institutul a solvit:
 pentru despăg. de incendii **4,484,278-83 c.**, pt. capitale asig. pe viață **4,028,113-12 c.**

Oferte și informațiuni se pot primi dela: Direcțiunea in Sibiu,
 strada Cisnădiei nr. 5 etajul I. curtea I. și prin agenturile principale
 din Arad, Brașov, Bistrița, Cluj, și Oradea-mare precum și dela subagenții
 din toate comunele mai mari.

NOUL OTEL
„CONTINENTAL“

proprietatea domnului Petru Popovici, situat in
 strada Castelului, Brașov,

s'a deschis.

Cel mai elegant otel din Brașov.

Patruzeci odăi.

Lumină electrică.

Băi și grădină la dispoziție.

Otelul este arangiat **cu cel mai elegant și modern confort** și e situat in centrul orașului, aproape de teatru și de aleele orașului.

187,17-10.

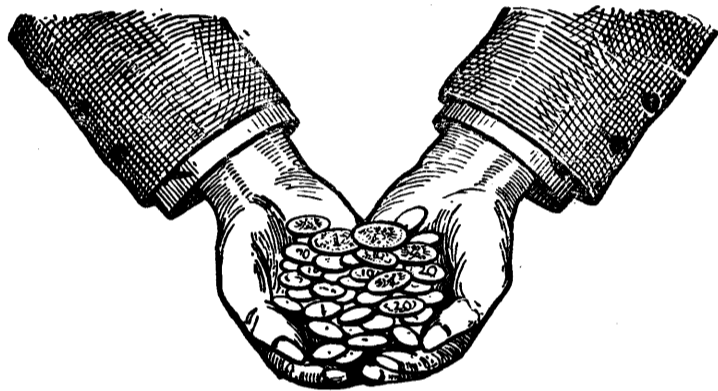
NICOLAE RONCEA,

primul măestru român de apaducte, canalisări,
 instalații de gaz și telefoane,

BRAȘOV, Pe Tocile Nr. 16,

se recomandă On. public din Brașov pentru
 ori și ce lucrare de **instalațiuni, canalisări și apaducte, closete, trenajații, pivnițe**, cu deosebire pentru lucrări de canalizare, closete (îmblători), conform planului de canalizare și al statului orașănesc.

In curs de **14 ani** de când lucrez in Brașov
 ori și ce lucrare mi s'a încredințat am executat spre mulțumirea celor ce m'au onorat
 cu lucrări in bransa mea.

Fie-care posesor a unei

Trăsuri-motor a lui PUCH!
 economisește mulți bani și mai mult năcaz.

Bicicle motor:

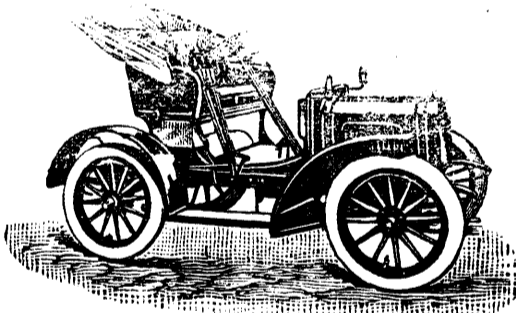
Siguranță mare:
 HP. (35Kg.) 2 1/2, 2 3/4, 3 1/2, 4, 5 & 6HP.

Automobile:

construcție simplă. Executare so idă:
 8/9, 9/10, 14/16, 20/25 HP.

Benzin. Ulei. Părți constitutive
 Pneumatice.

Reparaturi de automobile.

Reprezentant: **MICHAEL MOOSER,** Brașov,
 Strada Porții 39.

Antreprize de pompe funebre
E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 3.
 vis-à-vis de Băcănă Stéua Roșie.

Recomandă Onor. public la casuri de morțe, aședământul
 său de înmormântare bogat asortat in cari toate obiectele,
 atât sortele mai de rând, cât și cele mai fine, se pot că-
 păta **cu prețuri ieftine.**

Comisiune și **depon de sicriuri de metal** ce se pot
 închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprie a tuturor **sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.**

Depon de **cununi** pentru monumente și plănci cu prețurile
 cele mai moderate.

Representanță de monumente de **marmură**, cară **funebre proprii cu 2 și cu 4 cai**, precum și un **car funebru** vëndet,
 pentru **copii**, pre um și cioclii.

Comande întregi se escută **prompt și ieftin**, i a u
 asupra ui și **transporturi de morți in străinătate.**

La casuri de morțe a se adresa la

E. Tutsek.

45-

Primul atelier român de curelărie.

Primul atelier de curelar român
VASILIE MUSCALU
 BRAȘOV, Strada nouă, Nr. 7.

Am onoare a recomanda On. Public din Brașov și jur
Atelierul meu de curelărie

provăzut cu tot felul de **hamuri de lucu și pentru lucru din piele de bianco**, precum și tot felul de
 curele de încins, d. e. **șerpăre de piele de tot felul: negre, galbine, de covor cu flinte**, care
 este sub conducerea mea proprie.

Se primesc și **reparaturi** de tot felul, d. e.
 eufere, geante de călătorie și pungi.

Totodată mai fac cunoscut, că in depozitul meu
 să află gata: **plăci de lemn in orice mărime, îmbrăcate in curele fine.**

Cu stimă **Vasilie Muscalu.**

PREȚURI MODERATE.

Cele mai bune hamuri.

Comande se fac și prin poștă.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fileri se
 vînde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria de pe parcul
 Rudolf, și la Eremias Nepoții.